

העולם הזה

יוצרת-אופנה לולה בר

לנשות שרים ועשירים, תרבות מסוג מסוים
(ראו במדינה)

השבועון הסוציאלי
לאינפורמציה

חובב נליקסון 8, תל-אביב
(ליד תיאטרון "אח"י")
ת.ד. 186, מל. (ומני) 66785
פענ' לפברקים: "עולמפרס"
משרד המערכת בירושלים:
רחוב דוד המלך (ויוליו),
פול משרד העד.

עורך התבנית:
ד"ר
הצלם הראשי:
פול גולדמן

עורכי מדורים:

מיכאל אלמו, ניצה נבי, ירוחם נבט, חמר תרומה.

משתתפים קבועים:

סרנצה גרובנר, רפאל חיים, אוסקר מאור, פיליס מיארי, צבי שש.

ראש-מערכת, ירושלים: מ"מ ראש-מערכת, חיפה:

דוד רובינר

סופר-חורף:

מונטי גייקובס, נבריא דגון, יצחק המאירי, שמואל מירון

חפ"ר: העולם הזה בע"מ, דפוס ישראל, תל-אביב

מכתבים

מודה

החלטתי להודות. אני הוא שהסצתי את מע' רכת העולם הזה. מרגל אני, חלון אני, שליח הריאקציה הקולוניאלית. החלטתי להשתלט על העתון, לסלק את המערכת ולהפכו לבטאון הריאקציה. אפרט את תוכנית:

בשנת (1950) נערכה, ישיבה סודית בירושלים העתיקה ליד הכותל המערבי. בישיבה זו השתתפו: שלמה ויספיש, הרב בלוי — עורך העתון אום אני חומה ואני. בישיבה זו הושבעו כולם על אבני הכותל המערבי והוחלט על הקמת רשת ריגול ומחשורת נגד עתונכם ותוכנה תכנית לפיצוץ המע' רכת, השתלטות עליה והפיכתה לסניף לעתון אום אני חומה. תכנית זו כוננה בשם תכנית ויספיש ונתמכה על ידי מרגלים אחרים.

שולם לנו בעין יפה וקבלנו קופסאות בשר חזיר כשר מונטרי הקרת באמריקה. את הפצצות יצרתי במטבח. כשרתי קשר על העולם הזה עם בעלי מפרוז אסאש. הדרתי לדפוס של עתונכם והצלחתי להעביר כמה מכונות לשבועון במתניהם. התי-קשרתי עם הבונים במערכת השבועון נמר השבוע ופעלתי להגדיל את תוכנה. כמוכר שכשני נס' קחו עני. אני אשם! אני מכשף להוציאנו להורג כדי שהעם יראת וילמד ולא יוסיף לכת בדרכי! אני מותר מראש על ערעור תלני בצוארי עד צאת נשמת!

ישראל רביש, תל-אביב

העולם הזה גורס מודה ועוזב ירוחם.

צרות עין מפגנתית

קראתי בענין את תשובתכם לחניד תנועת הנוער, שמשי (העולם הזה 787). תנועות הנוער כופות את הקנאות המפלגתית, משטטו של שמשי: "אני קורא את העתון פרי נבשתי לי דעה, כי אני מאורג בתנועת נוער", משטט זה הוא ראיית תוחכת לצרות העין המפלגתית שאינה נותנת לקבל דעות הפותרים את קו המפלגה.

ברוך ירדני, חיפה

נשיא ספרדי

בין כל האישים אשר שמם הוזכר במועמדים לכהונת נשיא המדינה, לא מצאתי שם של "ספר" ד"ר. לפני כמה שבועות שלחתי למערכת אחד העתונים היומיים מכתב למרסום וזעזעתי את מועמדותו של מר שבכתי לי, ראש עיריית חיפה

באו עיני

ציון דרך

הנוסעת נגעה במר' פקו של הנהג, ללא עדינות מיותרת, וי-שאלה: "אדוני הנהג, האם זהו בית הכנסת הגדול?" "לא, גברתי", השיב הנהג, "זה המרפק שלי".

ישראל שומן, תל-אביב

הקורא שולמן וזכה בפרס השבועי של ל"י אחת.

הסדרים הקבועים של זמנאל המעבדה. בעית השיר כון טרם מצא את סגורונו, המסול דרפואי לטו, אין כשר טלמוני. אנו מבקשים שתפרסמו את התי-מברותנו של מרגיות הממשלה כלפי העולים החדשים. הממשלה מוזה כשכפדיות קומוניסיות יות מתפרסמת בעתונות התמרפרות של העולים החדשים, אולם אין היא נוקטת בצעדים כדי לשנות את המצב.

יצחק יוסף, מעברת קסטיניה

אהבה ממבט ראשון

אני קורא את שבועונכם בעין והנעתי למספנה כי ארם נחשים מדי. בגליונות קורמים כתבתם דברי הלל ושכח לחומלד נניכ ואילו בתעולם הזה 787 ספרתם על פאשיוס, שחיתות, פרופקציה חשור-ריוס במצרים במשטרו של אותו גנרל. כראונו על שילאנסקי כאילו איננו כבר עומד מאחוריו והנה בשבוע דאחרון הודעתם שכל הענין הוא אישי בנחשט.

אין איש מקורי. כל ארם מושפע ממשו ביו"ד עין או בלא יודעני. יכול להיות שארם מושפעים מהרשום של מבט ראשון ויש אימרה: התרופה לאהבה ממבט ראשון היא המבט השני.

גימל, צה"ל

העולם הזה לא יהסס להסתכל אף במבט שלישי.

התיאטרון הישראלי באספקרריה

בתעולם הזה (789) נדפס: "עתונאי ישראלי אחר, איש הארץ תושב פרו, אורי קיסרי נמר את החלל על סאמר בכבתה ארוכה כעתונת. חלק מן המא-מקורש של התקפה חריפה על תיאטרון האל ועל תצגת הנקעה והכוש, שקיסרי, תושב זה החדשים רבים בפריו. כלל לא ראה אותה".

לוח אני קורא התעיה במכחון. באותה תכנה סאמר מסר מר קיסרי בשם סאמר כי אין דעתו של סאמר נונה מזה שהוא הוצג בפני הקהל הישראלי באמצעות מחתלה ומחזה קשה לעכול, וכן התלונן כי החל לא בקש את רשותו להצגת המחזה, שינה את שמו ותכנו בלי הסכמת המחבר וללא ידיעתו. אף לא טרח להודיע לז"א פול סאמר על עובדת הצגתו.

כדי לסמור דברים אלה לא היה ורי קיסרי חייב לראות את ההצגה וטענתכם כי לא עשה זאת אינה לענין.

כדי להוכיח בהדמנות זאת כי "עתונאי ישראלי אחר" זה הוא מיסר העולם הזה ומי שהיה עורכו משך שנים רבות.

מידד שייך, תל-אביב

התנצלות העולם הזה לקורא שיף ולאורי קיסרי על אי הזכרת העובדה כי האחרון ייסד את העתון. בכל זאת נדמה ליורשו כי מותר להט לחזק בכל הכבוד על הקטע מאמרנו בו קבע כי שחקני ישראל אינם מסוג-לים לבצע את מחזות סאמר. מסקנה מרחיקת לכת לאדם שהתרחק מן הארץ, אינו יכול לדעת מה בדיוק מתרחש על במותיה.

אמת?

העובדות שפורסמו בעתונכם (העולם הזה 789) על עמדתו של קוץ ישראל בענין משטט פראג, נכונות כשלעצמן — אולם אין להן כל קשר עם המספרותי שמורת השנייה.

משה בר-אפרים, תל-אביב

הקבוצ והעיר

מה פרש הדבר כי איש קבוצ מניע, למעמד נבות יותר בחיים, בהכרת ובכיתו? (העולם הזה 787). אדם הדואה בהתנשמות אידיאל שלו, ויהא זה חבר קבוצ או סופר, מעמדו בחיים שווה. רומא אשר המציא תרופה, מעמדו פחות מזה של חבר קבוצ הרואה בצורת חיים זו את האידיאל שלו?

בברכה קבוצים חייב היום החבר לשחק לבני תופעות אשר בעיר היה מגיב עליהן. אם יקפד עלול להוציא אותו מתוך אותה מספרת חיים אשר בהר לו כאיראל. על רקע זה יש לשקול חיים משתי הדרכים היא הערישה.

נתן גרינבאום, תל-אביב

רשימתכם על הקבוצ נועדה למשוך אנשים לחיי קבוצ. את הדגש שמהם על המונסם הכלכלי והוא אינו נכון. נדמה לי שכותב המאמר לא חי מעולם חיי קבוצ, אם כבוד הוא שכתב הם פני הדברים. מ. הידמן, עפולה

הדרכה לקדנוע

ראוי לשבח מדור הקולנוע בעתונכם אשר אינו מתמקד בקורות כלבי אלא מדרוך את הקהל בבחירת פרטים טובים. אך אתם מפליאים על פרטים שהוצגו בשבוע המסתיים עם הופעת הגליון, ושוהי הסרט הטוב זגרים מחוץ לתל-אביב אינם נעורים בהדרכה זו בבחירת פרטים.

כדאי שתבררו, עם הנורמים הנוגעים בדבר, את האפשרות להפליץ על פרטים שיוצגו בשבועות שלאחר הופעת העתון.

בוכני אליעזר, חיפה
אין כל אפשרות בגלל המקום המצומצם בגליון, לחת רשימה בצרוף הערה, אפילו קצרה, של מאות הסרטים המוצגים מדי שבוע ב130 בתי הקולנוע בישראל.

אליפות התשבץ 1953

החל מן הגליון הבא, שיהיה הגליון הראשון של שנת 1953, תיפתח התחרות הארצית על אליפות התשבץ. ההשתתפות בתחרות פתוחה לכל קורא.

במשך שמונה שבועות רצופים יפרסם העולם הזה שמונה תשבצים, כל אחד מסוג אחר, והם:

1. תשבץ מצאיר,
2. תשבץ מצומצם,
3. תשבץ גיאוגרפי,
4. תשבץ ישראלי,
5. תשבץ היסטורי,
6. תשבץ חצי-ענק,
7. תשבץ ענק,
8. תשבץ ללא תבנית.

קורא שיפתור נכונה את כל שמונת התשבצים, יזכה בתואר של רבין-התשבץ. בין הרבנים תערך תחרות גמר של פתירת תשבץ ענק במהירות המקסימלית. זוכה יוענק התואר של אלוף-התשבץ ושני הבאים אחריו יזכו לתארי פגנים.

במקרה שאף קורא אחד לא יפתור נכונה את כל שמונת התשבצים, יחולק תואר האלוף לפי חישוב של נקודות. לאורך, לסגני וזרבינים יחולקו נביע נורה, מדיות ותעודות. לקוראים שאינם משתתפים בתחרות, תתקיים חלוקת הפרסים הרגילה

לו נשאלתי שאלה זו לפני שלושה חדשים, הייתי מתחיל בודאי לגמגם. אולם הפעם היה תפקידי קל יותר, יכולתי להצביע על ראשיתו של מדור חדש בהעולם הזה: מדור הפזורה הגאולה מסוימת, כי אינני יודע אם יש רוגמה למדור קבוע כזה בעתון ישראלי אחר.

השיקולים שגרמו ליצירת המדור לא היו אידיאולוגיים דוקא. הם היו פרי מחשבה עתונתית מעשית. העולם הזה קבע לעצמו תפקיד למסור לך את כל האינפורמציה הר"רשה לך כדי להבין את הנעשה סביבך. אי ידיעה של הנעשה ברחבי הפזורה היהודית תמנע בערך הבנה זו.

דומני ששום מדינה בהיסטוריה לא קבלה עוד תמיכה עצומה כזאת מידי אנשים הגרים מחוץ לגבולותיה, כפי שמקבלת מדינה זו מידי היהודים בעולם. תמיכה זו הפכה עובדה עיקרית בחיי כולנו. היא מקיימת את חקציב המדינה. היא מממנת את כל המפלגות המת-חרות על קולותינו.

מדוע ניתנה תמיכה זו? מה הגורמים המשפיעים עליה? מה הם מרכזי-המילואים לאורכוסית הארץ, מהם יצואו מחר הילדים שימלאו את בתי הספר, הצעירים שישרתו בצבא, האנשים שיחיו בקרים ובכפרים של ישראל? שום עתון לא ימלא את תפקידו נאמנה אם לא יענה באופן רצוף על שאלות אלה.

מלבד הכל, העם היהודי הוא גם אחד הע'מים המעניינים ביותר בעולם. הוא פשוט גן-עדן לעתונאים.

יכול אתה לעבור על עתון מהדור, מקגדה, מברזיל, את הפיליפינים. אתה תמצא בו יתר דים. אתה תיזכה שיהודים אלה עוסקים בדי-ברים מעניינים רבים. ואתה תגלה שעיסוקים אלה נוגעים גם לך.

רוב החומר למדור בא מתוך העתונות היהודית והבתי יהודית מכל רחבי העולם, המתרכזים במערכת. כתבות כתבינו שמעבר לים עוזרות לנו לנתחם ולמיינם.

אומרים שהנוער הישראלי מעוניין אך-במעט בפזורה היהודית.

דומני שזוהי תוצאה של פיסוסיתר בסג-טימנטליות יהודית בבתי-הספר. ישנו מרחק בין הצעיר הגדל בתל-אביב ובנהלל, ובין התחנני בברונקס או בחייטצ'סל. המורה הי-

אורי חבני

באוגוסט שנת 480 לפני הספירה עלה צבאו של מלך פרס על יוון. הוא היה נאליץ לעבור את מעבר הטרמופילים. המעבר הטוב היחיד המוביל מצפון יוון לדרומה, כשמצדו האחד ההרים ומצדו השני הביצות.

צבא קטן של יוונים התייצב מוד הפר' סים. יום אחרי יום הסתערו עליו הפר' סים, אולם גם מיטב חיילי הפולש, בני האלמוות, לא הצליחו להתגבר על המ' גינים האמיצים.

לבסוף גילו הפרסים שביד שהוכיח מעבר להרים אל עורף האויב. היוונים נמלטו, אולם 300 בני ספרטה, כפקודת ליאונידס מנהיגם, התייצבו נגד האויב האדיר. "חיצי הפרסים משחירים את השמיים!" התזננו החיילים. "אם כן, נילחם בצל!" היתה תשובתו ההיסטורי רית של דינקס הספרטאי.

בני ספרטה נפלו עד האיש האחרון. על קברם הקימה מולדת מכירה תודה מצבה, עליה התנוססו המלים: "ההלך, בבואך לספרטה, ספר נא כי ראית את גופתינו מוטלות כאן, כפי שפקדה המו' דת!"

אחד הגדולים

בשוחה הקדמית רכן חייל מצרי על מכונת יריה, מוכן לפעולה. מפקדו הודיע לו שיש לצפות להתקפה גדולה על המשלט — המשי' לט האחרון שחסם בפני היהודים את הדרך לנגב. בלילות הקודמים כבשו היהודים את כוכבא ובית-טימא. פעולת עשר-מכות הת-

קדמה אל מטרות הסופית — אותו משלט בחוליקאת. המצרי שמע רישוש. האצבע שלו קרבה להדק. הוא ראה את הדמויות שעלו לקראתו במעלה הגבעה בשרשרת רחבה. האצבע לחצה. צרור גדול אחד הטיל במעלה הגבעה שבע-עשרה גופות, עד אשר הגיעו ראשוני המסתערים אל השוחה, הרגו את המצרי בכידון.

היה זה ראשית הקרב האכזרי על המשלט. השמש של יום המחרת שפכה את אורה החיוור על השדה שהיה מכוסה עשרות רבות של גויות, רובם הרוגי כידון, בני שני העמים. **הגדולים לא ברחו.** בשבוע שעבר התנוסס על אחת הגבעות מול שדה-הקרב גל-עד גבוה, שלושה חיצי המצ' ביעים השמימה, סמל ההתקפה שהבקיעה את הדרך לנגב. לפני המצבה עמדו וחיקי הגדוד. מולם ישבו, בשורה ארוכה-ארוכה, האבות והאמהות, אשר כל אשר נשאר להם מבניהם היה שם חרות על לוח נחושת בבסיס המצבה — אחד מ-128 שמות. כל שם יצג צעיר שהיה לא מכבר חי ונושם.

כנאה ליום הזכרון של גודד אפור, שעסק במלאכת הקר' בות האפורה, היה גם היום אפור וחסר ברק. השמש הסתת' רה מאחרי מסך עננים. מטרות קלים הפכו את האדמה לבוק' סמך, שדבק אל הנעלים המצוחצחות, כשם שדבק פעם אל המגפיים המסומרות.

כמו תמיד, חסרה לאנשי גבעתי הרומנטיקה הצוהלת של אנשי הפלמ"ח, בעלי העורף הציבורי המאורגן והבסיס המור' צק בהתישבות העובדת. איש מגדולי המדינה לא טרח להור' פיע אישית בין שורות החתיקים וההורים השכולים. הסימן האמיתי היחיד לכך שנתב החללים מחולון עד חוליקאת לא נשכח, היתה זיסטה קטנה ומלבבת: משק זורות הנגבאי שלח כיתה של בית-ספרו, שהניחה זר לרגלי הגל-עד. היתה זה הזר היחיד מתחת הסיסמה (שהועתקה ממצבה קלסית של יוון העתיקה): "ההלך, בדתך לנגב — זכור אותנו". **זהב וברזל.** הותיקים לא הרבו להקשיב לנאומים, מ' לבד לנאום מפקדם הנערץ. שמעון אבידן. הם הסתודדו בקבוצות, חיפשו שערות לבנות ראשונות איש בראשי רעיו, התפלאו, כל אחד בלבו, כיצד יכלו להודקו במהירות כה רבה. לו פגש בהם מישהו, לא היה משער לעולם שאלה היו בניו המפורסמים של אחד הגדודים המפורסמים ביותר באר' רץ, גודד שהיה מיוחד במינו מכמה בחינות. הוא היה רואה לפניו נוהג של אגד, בעל-תחנת בנוי, בעל בית מלאכה לנעלים, סוחר — גוער-זהב אופיני. הוא היה רואה את הבנות, פאר החיות: אמהות שהחליפו רשמים על ילדיהן. ובכל זאת, אלה היו את גוער הברזל של אז, הצעירים המופיעים בתמונות אשר בשני העמודים הבאים, תמונות שצולמו על ידי חיילים במצלמות פשוטות בימי הקרבות, והמסמנות את נתיב הזיעה והאש של — אחד הגדודים.

2
 "האמיני יום יבוא, טוב יהיה מבטיח לך..." פעולת מחשון, הפעולה הראשונה בה נקמץ אגרוף ההגנה למיבצע צבאי גדול לפריצת הדרך לירושלימה. הפלוגות רבצו במשק חולדה, באוהלי הסיירים הזעירים, התרגלו לרובים הציכיים החדשים והמבריקים. קרב הבתולים נערך בכפר דיר-מוחייטין, בין חולדה ולטרון, קרב שמח וקל: טבילת-אש אידיאלית. עטרת המבצע היתה השיירה שהובלה על ידי הגדוד במלואו לירושלים הרעבה. היתה זו השיירה האחרונה שהגיעה בשלום דרך הכביש הישן.

1
 "הלכה בומזי על הכביש, ופגשה באיש החי"ש..." בני תל אביב זרמו בהמוניהם אל מחנה האי-מונים, עמדו בתור לחדר האוכל, הצטלמו בפורזות מגוחכות ונהדרות, כשבידיהם הנשק העצום, הסטן, היתה זאת תקופה צוהלת, התפרקות מן המחנק.

3
 "בערבות הנגב, איש מגן נפל..." התותחים הראשוניים הופיעו באור פק, עוד לא פלשו הפולשים, המפציצים היו צפונים בחק העתיד, עוד אפשר היה להדליק מדורה לעת ערב ביחולדה, ללגום מן הפינג'אן, המיבחן הגדול הראשון בארץ, בהתמודדות הגדולה הראשונה עם התותחים של קאוקג'י. עשרות הרוגים נשאו ארו בשדה. האנשים הפכו עכברי חזית, בעלי החוש ה"ש" של ילמד אותם מתי לנפול ארצה, ברוח הפרצים של למי רון נופה המוק מן הבר, התבלט המיפוס החדש של חייל חזית שאפשר היה לסמוך עליו כי יוביל את חברו הפצוע גם בעד מסך הפגזים.

4
 הגדוד לא שר, נקודת השיא הגיעה — ושמה היה נגבה. בגיפים פתוחים, במשוריינים רעועים, בהתקפות לילה של חיל-הרגלים, נעץ הגדוד את שיניו במ"כונת-המלחמה המצרית. השם עיבדים נרשם בספר ההיסטוריה, ולמחרת הלילה זכתה אחת הפלוגות לתואר "שועלי שמשון", כשעלתה בחשכה בגלגלי הגיפים על משלט 105 המבוצר, שניתן את נגבה המראה האופייני היה שדה הקרב הנטוש (למעשה) — כובעי פלדה, מחטניות ברנים פזורים בין ההרוגים.

5
 "מי אמר כהו חושי"
 נו באבק דרכים...
 השיר הרוסי שתורגם
 גם על ידי אבא קובץ
 נר, סימן את התקופה האפורה
 של הפוגה לא הפוגה. יום אחד
 פשטו השועלים במקשה, ערכו
 טבח באבטיחים; למחרת פשטו
 במרחב, תפסו שבויים; ובלב
 עששנות אפורה, אך לא שינאה.
 בתמונה הבלתי-מבוזמת מדליק
 חייל סיגריה בפיו של שבוי ער
 כי, מכוסה עיניים, הבטיח הקר
 בי הפך שיגרת, הבטות היוו
 קרנות אור, נקשרו ביוסי ידי
 דות שקשה כיום להגדירם. בי
 סיום התקופה התכנסו הגדודים
 ליום החטיבה ברחובות, שם הור
 פיע דוד ברגוריון, סקר בלית
 אבא קובץ את שלל המלחמה
 שנלקח מיד המצרים בקרבות.

6
 "ליד הבלונדית שלי,
 כמה טוב, כמה טוב לש
 כב..." הארצישראליים
 התמעטו, נפלו, נפצעו,
 הסתננו לעורף. גרעין הברזל שנש
 אר, למוד עשרות הקרבות, קובץ
 בקורס מס'פים, למד להתבצר, לי
 הדריך, לקבל על עצמו אחריות לחי
 אדם בקרב, בשובם מן הקורס קיבלו
 לידהם את החומר החדש, למדו
 מפי פקודיהם החדשים שירים פו
 לניים, צרפתיים, בולגריים, תורכיים,
 איטלקיים, מרוקאיים, רק לעתים נפ
 נשו הוטיקים ליד בקבוק קוניאק
 גנוב ועצוב באוהל פירים במשול
 מכוסה בוך, החליפו זכרונות מלכו
 ליים על ימים שחלפו וחברים שהיו.

7
 "היו ימים..." ה'
 ימים הגדולים
 עברו. הפצועים
 השתחררו. הוטי
 קים המעטים ספרו את הימים,
 חיכו לשיחרור, השלוש בא ל
 ארץ, צבא-ההגנה פשט את
 דמותו הקרבית, לבש דמות
 חדשה. המדים החלו מבריקים,
 ואתם הסמלים. ביום החטיבה
 השני כבש הגדוד את המקום
 הראשון בתחרויות ספורט,
 זכה לנס החטיבה, העבירו ב
 מיצעד על פני במת ההצדעה,
 אולם המחשבה היתה במקום
 אחר — היא היתה עם קברות
 האחים, אליהם עלו הוטיקים
 מדי פעם, לערוך אזכרות,
 לנחם את ההורים. היתה זאת
 מלאכה בלתי-נעימה. והיתה
 גם הרגשה עצובה שחברים
 כאלה שהלכו שוב לא יהיו.

עמידר - ליקויים או - ?

בגתה בזמן הראשון סכום של 30 ל"י מיחידה. אך לאחר שהסוכנות יעצה לה להמנע מכך, לדרוש במקום זאת 250 פרוטות בחודש, לא החזירה החברה את הסכום של 152

מאיר הרטמן איש "עמידר" בכל מפעל גדול הזנחות

אלף ל"י שנאסף בקופתה. הדולארים שעמדו לרשות עמידר זרמו אמנם למימון צרכיה; אך אלפים אחרים הוצאו ללא רשיון האוצר, כוונתו על מכוניות פרטיות, נסיעות לחוץ

כאשר הודיע, לפני כשנה וחצי, ח"כ ישעיהו פרדר על התפטרותו מהנהלת חברת השיכון עמידר, שאלו את עצמם חברי ועדת הכספים של הכנסת אם הסיבה הרשמית השיגרתית של "טרור בעניינים פרטיים" אינה מאפילה על סיבה אחרת. סברה אחת אמרה כי האיש, הידוע כלוחם לטוהר המנגנון, מצא עצמו בתפקיד לא מתאים ביותר, שותף שלא במישרין למעשי הזנחות וליקויים.

עמידר נוסדה בפברואר 1949 על ידי הממשלה, הקרן הקיימת, הסוכנות, מנהלי חברות שיכון אחרות. המטרה היתה פשוטה: שלטון ממלכתי מוחלט על בנית שיכונים שיימסרו לאלפי העולים. יפתרו חלק גדול מבעיית הדיוור של העליה ההמונית. המניות, שחולקו בהתאם להשקעות השותפים, נתנו, לפי התקנון, לעשרים ושנים איש זכות לשבת בהנהלת החברה. ביניהם: שר האוצר, גובר הסוכנות, שמונו באורח אוטומטי.

שבועת מלינוי הלירות שהוקצו לחברה (מכספי תקציב הפיתוח) ניתנו בתנאי אחד: עמידר תספק את דרישות הממשלה לשיכונים של רוב העולים החדשים. ההתחלה היתה טובה. אלפי יחידות דיוור שהבהיקו בצבען הלבן, צצו כמעט בכל פנה בארץ, סלקו במדה רבה את סיוט האוהלים והבדור גים. למרות התנאים הקשים, ביחוד: מחסור בכסף ובפועלים מאומנים, עמדו על תלם, בסוף שנת 1952, 19 אלף יחידות דיוור, סיומו של מרוץ-בנייה נגד הזמן. אולם עמידר לא היתה בודדה במערכה, לא היתה יחידה בשינויי הגוף. חברות שיכון אחרות צצו באופק, במשרד העבודה בקריה החל לפעול אגף לשיכון עולים.

ההמשך היה בלתי נמנע: החברה שעמדה להיות החברה הלאומית בהא הידיעה, הפכה לפרטית. קומץ קטן של מגזר לים נשאר נושא בעול. חסרונם של רוב מנהלי החברה האחרים מן הישיבות עשו אותן בלתי חזקות, הגיעו לעומס לרבוץ ביחוד של מאיר הרטמן, איש הציונים הכלליים שנטש את מפלגתו לפני שנים מספר, הפך להיות בלתי מסלגתי. המחסור במנהלים היה לבקעה חמורה, גרם לצמצום הביקורת, לליקויים והזנחות.

לאן נעלמו הדולרים?

לחברה בת המחזור הכספי של מלינוי ל"י לא היתה פנקסות מדויקת, דבר שיכול היה להבטא בטעויות של כמה אלפים. היתה כפילות ברשום הגביה של שכר הדירה שעמד, בראשית 1951, על סך כולל של 550 אלף ל"י. החברה שרצתה למנוע מראש פיגורים בתשלום והפסדים ברכוש,

לארץ. את הבנינים הקימו קבלני טולל בונה וקבלנים פרטיים. אלה היו חייבים לבוא אל מחסני הממשלה, לקבל את החמרים הדרושים רק לאחר הצגת אישור רשמי מספקים מוסמכים. הדבר לא נעשה במקרים אחדים, החמרים נלקחו ללא בדיקה ואישור מהימנים. התוצאה לא איחרה לבוא: הבניה בוצעה בצורה גרועה, סתותה בהרבה מן הדרגה המקובלת. כשהורו הרו, לפני זמן מה, הקבלנים מיהרו לשפר את סביב המבנים, אך לא יכלו להוכיח מה עשו בחמרי הבנין אותם קבלו קודם לכן ובהם לא השתמשו כלל. ברור כי היה מאוחר להוכיח מה כמות הברזל שהוכנסה, סביב החומר שהוכנס למבנים.

ללא גב מפלגתי

לכל הפרשה משיב הרטמן: "האשמות אלה הן מגוחכות. לו ידע הצבור להעריך נכונה את המפעל העצום שבוצע בתנאים בלתי מתאימים למסגרת שהוקצתה לנו, היה ודאי טופח על שכםנו, מעודדנו. אך הלך הרוחות השורר בארץ, ההתנפלות על כל טרף סנטימטרי, מחשבל את האוירה, ממריץ את החוגים הממונינים לסיים חשבונות פוליטיים. עמידר אינה חברה בעלת גב מפלגתי, היא החלה את פעולותיה במטרה מסוימת, לאומית, איחודה בקרבה את כל הגורמים: הממשלה, הסוכנות, הקרן הקיימת, מנהלי חברות אחרות, האחרונים, שחששו לסתימת מקור הדולארים והחמרים, מיהרו להכנס לשותפות. רק חלק קטן מהכסף שהוקצב לנו ניתן לנו מיד; בסכום הפעוט של 100 אלף ל"י החילונו בבניה. כיום עברנו אף על המכסה שאיש לא שיער בומנו כי תתממש: 20 אלף יחידות.

בינתיים קרה דבר מור: הממשלה עצמה פתחה במשרד העבודה אגף מיוחד לשיכון עולים, גרמה בכך, בעקיפין להתפטרות ישעיהו פרדר, מנהל רססו, זליג לוביאניקר, מנהל שיכון, שהלכו לעסוק באותו מקצוע בחברות משלהם. גם אני עמדתי ללכת, כיוון שידעתי שלא צביון לאומי, תהפוך החברה לעסק רגיל מותקף מכל עבר. אך לאחר הפצרות ישבתי שוב ליד השולחן הרחב והרקי, הזעקתי את כל הגורמים ביניהם אליעזר קפלן-המנות, להסדיר את ענייני עמידר, להעלותה שוב על דרך המלך. אין ספק כי היו ליקויים והזנחות. אך האם שאל משהו את עצמו כמה מקרי הזנחה היו, מספרם אפסי לעומת 20 אלף הבנינים שהקימונו, ואינני מתאר לעצמי כי אפשר לבצע מפעל גדול כזה ללא ליקויים קלים.

הרטמן יעמוד השבוע בפני ועדת הכספים של הכנסת. מגמתו: להיות מאשים, לא נאשם.

יוצא בערב, נפסקה העבודה ברחוב השחר 7, תלאיבי, ובמוצאי שבת החלה העבודה בבנין החדש. גיליון יום ראשון הופיע כרגיל. השגריר הכספי הגודל של השומר הצעיר, מנחם באדר, מי שהיה יושב ראש ועדת הבלכלה בכנסת הראשונה, סיפר כי הקמת הבנין אשר עלתה 170 אלף ל"י נעשתה ללא כל עושר כמעט צד איוו מוסד שהוא.

בנין מודרני למערכת עתון היא משאלתו של כל עורך וכתב. הקנקן יפה - הקורא יחליט על מה שיש בו.

נעשועים

הסיום סולק

כאשר החליטו, אחרי היסוסים רבים, בתי הקולנוע בישראל, לסגור את דלתות אולמור תיהם (הנוסד הזה 790), היו רבים שלא האמינו כי האיום יצא אירפעס אל הפועל. ביניהם: בעלי בתי-הקולנוע עצמם.

מסתבר כי לבדיחה על בעל עסקים שהת' אונן שהוא מפסיד בלי הרף ואשר השיב לעצת ידיד שאמר לו לסגור את העסק: "וממה אתמרנס ז", ישנו רבים במציאות, סגירת האולמות היתה עולה לבעלי בתי הקולנוע בהפסד גדול מאשר השארתם פתוחים.

על כן, לאחר שנתקבלה החלטת ההשבתה על דעת מרבית בעלי האולמות (ביניהם אלה השייכים להסתדרות), החלה חרטה עמוקה מכרסמת בלבבות רבים מהם. עד הרגע האחרון חששו מוצא לצאת מכל הענין בכבוד, היה ברור כי אפילו עילה פטושה ביותר, למשל: כניסת הציונים הכלליים לממשלה, תספיק כדי להצדיק נסיגה.

להפתעת הכל, כולל בעלי בתי הקולנוע עצמם, לא רק שהאיום לא יצא אל הפועל, המשיכיים אף זכו בנצחון. הסיבה: ראשי העיריות, שמטי השעשועים עוורים למלא את קופותיהם הריקות, הפעילו את מלוא השפעתם וקסמם על משרד האוצר הישראלי שנוכנע, הסכים שהקהל הרחב ישלם יותר בעד התענוג. המפוקפק לעתים כה קרובות, של ראיית סרט. תוספת זו במחיר תתגלגל כולה לכיסו של בעל הקולנוע, תהיה רוחח נקי. סיוט המשבר סולק, לפחות עד לתוספת היוקר הבאה.

* בן דודו ד"ר יוחנן באדר, ח"כ חרות.

מסויימות: לעורכים צריכה להיות גישה קלה ומהירה לדפוס, מכשירי העבודה: סלי פרינטינג, טלפונים ומקלטי רדיו חייבים לפי עול, אולם יחד עם זאת יש לבדוד אותם מאוני העורכים כדי לא להפריע למהלך העבודה. דרישות מיוחדות אלה מצאו פתרון ובוים ששי היום האחד בו אין העתון

וחדש בן שלוש קומות אשר הוקם ליד שכר נת מונטיפיורי, תלאיבי. הבנין הותאם במיוחד לעבודת העתון על ידי האדריכל יהושע שטינבוך אשר הקים כבר את בנין העתונות השלישי במדינה. לבנין מערכת דרישות פרט לבית על המשמר, גם בניני דבר, הבקר.

הצלם כנביא

תמונה זו צולמה ע"י הצים הנם קאופמן, לפני שנה ורבע, בעת הבחירות לכנסת השניה, כששני שלישי הענק של מפא"י והציונים הכלליים על חזית בנין מוגרבי בתלאיבי עוירו התרגשות כה רבה, ושתי המפלגות הגדולות כינו זו את זו כתוארייחבה כמו: ספסרים, אנשי שוק-שחור, בודשביקים, מונופוליסטים ארומים והורסי המדינה.

שאל האיש התמים, שהאמין כנראה כי יעילות ואהבת משרה הן אבני בוחן במישור חק הפוליטי: "למה הוא (בי. גיי) רוצה לזרוק אותי?"

בנאומו נפרד ממנו בן-גוריון במלים יפות, ציין אותו כדוגמה לכל חבריו אולם המלים לא יכלו להעלים את המציאות: נורוק ה- פוטר מפני שהפך סמל למרד נגד בי. גיי ב- שעת הויכוח על הנשיאות.

מיעוטים

עוד גשר נשרף

כשקיבלו חברי הכנסת הראשונה את פני קסיהצייס, נכחו לדעת כי התעורה מודפסת בשפה העברית והערבית. רובם עברו על כך בשקט, אולם היו גם שהתרגזו. האיש שהת' רגז בגלוי יותר מבולם היה דוד בן-גוריון. המזכירות, שהדפיס את הכרטיסים, לא שאלה אמנם איש, אך צדקה בכל זאת: השפה הערבית היתה שפה רשמית במדינה. לפי דבר חמז (הבריס) במועצתו היו לסלשיתנה 3 שפות רשמיות, אנגלית, ערבית ועברית. פקודת סדרי השלטון והמשפט ביטלה את רש' מלות השפה האנגלית, אך לא פגעה בערבית. השבוע, בין קוי היסוד של ממשלתו החדשה, הודיע דוד בן-גוריון שהחליט לשנות מצב זה, לבטל את השפה הערבית בשפה רשמית שניה. הודיע הוא (ביוזמתו שלו): "הלשון הערבית היא שפת המדינה, עם זכות למעוט הערבי להשתמש בלשונה."

בצדה של הודעה זו הופיעה הכרזה על חתירת הממשלה לשלוש-קבע ולשיתוף פעולה עם הארצות השכנות, וכן על מתן שיוון גמור למעוט הערבי במדינה. היו אלו הכרזות יפות מאד. אך בינתיים נשרף, בשקט, עוד גשר אחד בין ישראל והעולם הערבי.

עיתונות

עתון לבית חדש

משרד העובר מבית אל בית, בעייתו קלה ביותר; מפסיקים את העבודה לכמה ימים וכל העובדים מתפנים להעברה. אך בעתון יומי אין הבעיה כה פשוטה - גם תוך כדי השינוי חייב העתון להמציא בשעה הרגילה בבית הקורא.

על המשמר בן ה-11 עבר מבנין גושן אשר נראה כאילו הוא מט לנפול לבנין מסואר

מכרותיה של לולה לא נבאו לה ורודות כאשר שמעו כי בדעתה כוונת האופנה הישראלית. הן אמרו לה כי אלפי תופרות תל א גזענות ברעב. לולה בר עמדה על שלה, החליטה לסכן את כעבור הדש נאלצה לנעול את דלתותיה בפני הסתערות הקונן חוג המכרות המצומצם שעבורן תפרה לולה שמלות וחליפות שנות ה-40 התרחב לקהל גדול המייצג עתה את "החברה הגבוהה" כמעט. אם אמנם בכניסה לביתה ברחוב הירקון אינו מתנוסס שלט המכריז עליה שהיא "תופרת חצר המלכות" הרי זה משום ש איננה עדיין מלוכה. למעשה, פנקס החשבונות של לולה בר עלול מדרך לשכבה השלטת במדינה : הוא כולל נשות התעשינים ה שרי המדינה, פקידה הראשיים, בעלי ההון."

מכסה מגרעות חושף מעלות. האשה שהמליכה עצ נשות ישראל בשטח האופנה, לא הגיעה לעמדתה בדרך התנוסס לא הסתירה מלקוחותיה את דעתה השלילית על לבושן. אחדו נעלבו קשות, פנו לה עורף. למשל : האשה השמנה שדרשה בן שמלה בה תוכל להראות רזה, דבר שלולה נסתה להסביר לו בגדר האפשר, הלכה אל תופרת אחרת, פחות גלוית לב, מרבית ו נשארו לקוחותיה הנאמנות.

מסבירה לולה : "אין זה מספיק להזמין את היצירה האחרונה וללבוש אותה. אשה הלבושה יפה אינה דוקא זו הרודפת אחרי החדשה ביותר. הנקודה החשובה היא כי אשה תכיר את גופה, על ידי השמלה את מגרעות הגוף, תבליט את הנאה שבו."

כדי להחדיר דעה זו למוחות הקלוחות נזקקה לולה לשעור של שיכנוע, זמן העולה לעיתים על זמן התפירה עצמה. במסי אינטימית, בחדרה הפרטיים של לולה, המרוהסים בטוב טעם, מלאכה זו. דוגמאות של שמלות שהיא מביאה ממסעיה הדור לפריס משמשות נושא השיחה. מהחית את האוסף אשר ממנו נ לפי המלצות לולה, ההזמנות. משם עוברת העבודה המעשית של 45 התופרות, הממלאות את ארבעת חדרי העבודה בהן נש

* רבע מלקוחותיה של לולה בר הן תיירות, ששמעו עליה לארץ, מביאות אתן אריגים משלהן.

מרכז העצבים. בבית המלאכה של לולה בר מועסקות 45 עובדות. בית המלאכה מהווה חלק מדיירתה של לולה. בצד הצילומים ציוריה של לולה, לפי סקיצות שהביאה מפאריס.

בחדרי החדרים של האופנה הישראלית. במסיבת תה אינטימית נדונה שאלת הזמנתה של אחת מלקוחותיה של לולה בר. חלק ניכר מן הזמן המוקדש להכנת שמלה נבלע לא על ידי התפירה כי אם על ידי שיחות ממושכות בין התופרת ללקוחה לקבוע את צורת השמלה לפרטיה.

FATH

במד'נה

אופנה

בית המלכות

(ראה שער)

אדם שהיה מהלך ברחוב אלנבי, תל אביב, לפני 25 שנה. לא היה מחקשה לקבוע מהי האופנה הארצישראלית. הוא היה עולל לתאר אותה כך : מכנסי חאקי או חצאית כחולה בימות החול, חולצה לבנה או סרפאן בשבתות ; כובע טמבל וצמות בכל ימות השנה.

האופנה היא דרך הלבוש של צמרת החברה. אותו מעמד המשמש מודריך ומורה לכל שאר המעמדות, קובע את סגנון הכלל. מעמד זה היה בארץ-ישראל שלפני 25, מעמד החלוצים בעיר ובקיבוץ. הם לבשו מה שלבשו ; כל האחרים, אשר שאפו להדמות אלם (בחיצוניות, על כל פנים), לבשו כמותם.

מאז התרחשו בארץ ישראל דברים רבים. כיום כבר קשה, למעשה בלתי אפשרי, להגדיר מה האופנה הישראלית ; הענין נעשה מסובך הרבה יותר, מצריך הכרה אינטימית של הנוף האופנתי הפריסאי ושל "יצירותיהם" של שליסייה כריסטיאן דיוור, ז'אק פאט, ואחרים. **הצמרת והאופנה.** המהפכה שחלה בשדה האופנה בישראל לא נגרמה על ידי דיוור ותכריז. גם רק קספו את הפרי הבשל. המהפכה האמיתית חלה במבנה החברתי של הארץ : השתנה המעמד המודרך, קמה צמרת חדשה.

אם אפשר להכיר את אופנתה של מדינה לפי הצמרת שלה, הרי שאפשרי גם תהליך הפוך : להכיר את הצמרת לפי האופנה. את הצמרת של ישראל 1932 אפשר למצוא בחדרי החדרים של מיקדש האופנה התל-אביבי, ברחוב הירקון, בבית הדומה לבתים האחרים שבסביבה. שם מועלת המכונה הקובעת סופית איזה שמלות תראינה ביום מחמרת בבתי הקפה ובנשפיות. כל שלט אינו מסב את תשומת לב העוברים והשבים ברחוב ההומה לעובדה כי באותו בית נוצרות שמלותיה של הצמרת הישראלית. הכוונת הגדולה של האופנה, השולטת בפנים המיקדש, אינה נזקקת לפירסום, הקירות, המכוסים מראות ענק, של חדר ההמתנה של לולה בר סוגרים בכל בוקר על מספר רב של גבירות המחכות שעות רבות בסבלנות ובשקט נומם. לתורן לעליה על מזבח הכהונה.

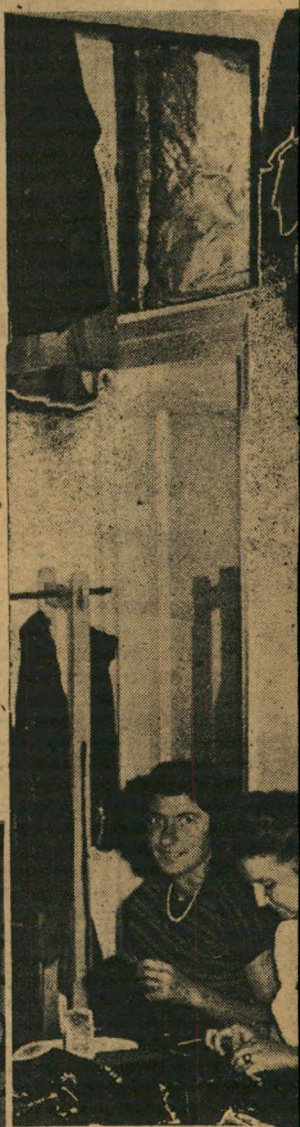
התופרת גוועית ברעב. האשה היפה שעלתה ארצע מפראג בסתיו 1940, נדהמה לראות, בבקורה הראשון בבית קפה תל אביבי שמלות שהיו מעוררות לפחות עיקום חוטם הוצגו לראוה, בגאווה רבה, בשעה 10 לפני הצהריים. התחרים והסרטים שקשטו את השמלות הללו דמו לאלה שנורקו לפני האשפה הפריסאיים 10 שנים לפני כן. גבירות תל-אביב, אשר קבעו את אופנת הארץ, לא ידעו עדיין כי אירופה ויתרה מכבר על הלבוש עטור הקישוטים, גרסה את השמלה הפשוטה יותר. לולה בר, שסיימה בפראג בית ספר למקצועות נשים, היתה שם מצטיינת מבין 500 התלמידות, ידעה את אשר תעשה ; היא תשנה את האופנה הישראלית.

**מאז היה הצבע השליט ב-
אופנה הישראלית צבע החאקי
חלו בארץ תמורות רבות. עתה
מקבלת החברה הישראלית
את אופנתה מכריסטיאן דיור.
אחד מקיסרי אופנת פאריס.**

בחדר ההמתנה. הנשים מוכנות לשבת ולחכות לתוך שעות ארוכות. המטרה המקדשת עיניו זה: הכללה בין אלו הלבושות על ידי האשה חקובעת יותר מכל אדם אחר את דמות האופנה הישראלית. הכללה זו כוללת, אוטומטית, הכללה ב"חברה הגבוהה".

הרף רעש המכונות. לולה, שהיא שמרנית בכל דבר (פרט לאופנה) שמשה מורה לכל עובדותיה. **האופנה היא תרבות.** במהפכות שקטה זו טמון סוד הצלחתה. סגנונה הפשוט היה מהפכני בשעתו כיון שבא כאשר הנשים סברו כי כל המרבה בקישוטים משבח את לבישה. מהפכנית היתה גם דעתה של לולה כי גם בארץ כמו ישראל, שבה האשה עובדת קשה מאד, מן הראוי ללבוש שמלות נאות כנגד אלה הטוענים בגנות פולחן האופנה, סוברים שבארץ חסרים דברים רבים החשובים משמלות יפות, משיבה לולה תשובה מרכזאירופאית אופינית: "האופנה היא תרבות מסוג מסוים, אינה גורעת, מעלה את רמת העם". למרות הצלחתה, אין לולה שבעת רצון. לדעתה האשה הישראלית הבינונית איננה עדיין לבושה יפה. רק למעטות מנשות הארץ ישנו אותו חוש טבעי ללבוש, כמו שנחוננו בו, דרך משל האיטלקיות, שידעו להתלבש בטעם אף בתקופת העוני הגדול שלאחר המלחמה. הנסיון ליצור לבושת ישראלית לאומית לא עלה יפה; הלבוש הסנתטי נראה, לדעתה, מנוף. תלבושת לאומית זה להולד יחיד הסם תוך תהליך של מאות שנה, לא אחרת, היא סוברת.

חדר המדידות של מסגר האופנה. לולה בר מודדת את שמלתה של אחת מלקוחותיה. לולה עצמה מצירת את הסקיצה הראשונה של כל דוגמה. לאחר שהלקוחה הסכימה לה,

ברוקאט וניציאני נוצץ שימש חומר בידוי לולה בר ליצירה זו. אחת מלקוחותיה, מזי כזריאנו לבשה אותה, התאהבה בה מיד. אומרת היוצרת על הנשים שלמענו היא יוצרת: "כל המותרות בעולם נבראו אך זרם למען האשה. הגבר מותר לו להיות יפה, אך מביער - האשה מוכרחה להיות יפה."

DIOR

BALMAIN

השותפים הדתיים בקואליציה לא היו יושבים יום אחד בממשלה אם זו היתה נותנת את הסכמתה למעשה כזה. החזיר הוא, בעיני היהדות האדוקה, סמל הטומאה שבטומאה ושום מפלגה דתית לא היתה יכולה לעמוד מן הצד ולהעלים עין באם גדול החזירים בארץ היה מקבל ממדים רחבים.

בשר במקרה. אות להחלשת השפעה הדתית והשפעת המפלגות בארץ, היא העובדה כי אטליוזים רבים בארץ כבר מוכרים בג' לוי את הבשר הזה במחיר של 5 ל"י הקילו, ובמספרות רבות שבמקריהן לא היו

מנות המזון המיוחדות אשר הוקצבו להם, יצאו תושבי ישראל בני הדת הנוצרית לכר סיותיהם ברחבי הארץ פתחו שוב את תפילת חצות חג המולד 1953 בשיר הידוע "לילה שלוו! לילה קדוש! שלחה בכל! אור בכל!"

חזיר לכל נפש

כאשר פרסם העולם הזה (762) חקירה מיוחדת על גדול החזירים בארץ נתברר לפתע שעיסוק חקלאי זה אינו כלל אסור על פי

בטענה כי עיר-ישי אינו מכין את הרוח ה"ישראלית". הגרפיקאי בעל השם העולמי נאלץ לעבוד עבור חברות פרטיות. ביניהן: אותו הארץ שהשמיץ, אותו בשעתו. כאשר פנה אר"ם למסדות הרשמיים בשר ראל בבקשה כי ימסרו לו את שמותיהם של הגרפיקאים הראשיים בארץ, נשלחו לגיור יורק שמות של ארבעה מהם. נגד שנים מ' תוך הארבעה חליות תביעות משפטיות ב' אשמת גניבה אמנותית. שמו של עיר-ישי לא היה בין המועמדים האלה.

כאשר נודע לו, בדרך עקיפין, על קיום התחרות, שאל לפרטים, ניתן לו, הוא טוען. תאריך גמר לא נכון. התוצאה: בבהילות רבה הכין תרשים לבול, הצליח לשגרנו במר עד רק הודות לעזרתה של אלעזר. בתחרות בה השתתפו 67 מתחרים מ'32 ארצות זכתה ישראל ביותר פרסים מכל מדינה אחרת.

דת

חג המולד בארץ המשיח

באורורה בבית לחם יהודה, לפני 1953 שנה, נולד בן לג' יוסף איש נצרת ולמרים אשתו, שם הבן: ישוע. פעוט זה עתיד היה לשנות את גורלם של עמים ואנשים, לסד אמונה דתית המקיפה היום מיליונים ברחבי העולם: הנצרות הרואה בישוע, הוא ישו הנוצרי, את התגלמות האלוהות על אדמות השבוע מדליקים בני עשר העדות הנוצריות במדינה את הנרות הפקועים על עצי האשוח, חוגגים כבכל שנה ביום ה'24 בדצמבר, את חג המולד. ישו בן הדת היהודית נתן תורה חדשה לעמים — הנצרות. בעוד שבמשך כל שנות הגלות משה תורה זו יסוד לרדיפות אנטישמיות נגד היהודים, הרי בישראל חיים בני העדות הנוצריות, בצל שלטונם של היהודים, כשהיהודי דתי המכהן כשר דתות בממ"שלה דואג לאספקת צרכיהם הרוחניים והגשמיים.

שנים הם מרכזי החג הנוצרי בארץ-ישראל: נצרת בשטח ישראל, בית לחם בשטח הירדני. כ'2500 נוצרים, בעיקר דיפלומטים, יעב"רו את הקיום במעבר מנדלכאום בדרכם ל'סכס' בבית לחם, המועבר על גלי הרדיו ל'עולם כולו.

הכמורה הנוצרית מורכבת מאנשים היושבים זה שנים רבות בארץ ובחלקם הם אוהדים את המפעל היהודי אם כי אין הדבר מונע אותם מלעשות נפשות לדת הנוצרית.

הכהן אליסון, ראש העדה האנגליקנית בי"תל אביב, מיצב במידה רבה מעמד זה. הוא התרגל לחיי הארץ, לובש חאקי, נמצא כאן 11 שנה וכאן אף הכיר את מי שעתידיה היתה להיות רעייתו. היא עצמה גרה בארץ 25

בינתיים ממשיכה לולה בר לנסות לתקן את המצב הנראה לה עצום ביוח, להלביש, לפי כלליה, לפחות את הצמרת הקובעת בארץ. זרם הנשים השואף להכלל בצמרת זאת, לקבוע להן בה מקום על ידי התלבשות ב'יצירותיה של מלכת האופנה, עלול להעצר על ידי שני גורמים בלבד: קולה העדין ובעל המבטא הציפי של לולה, המודיע להן שאינן יכולות להתקבל לחים משפחת לקר חותיה, ומחיר העבודה שהוא 65 ל"י לשמלה.

אומנות

נצחון ברגע האחרון

רשימת הזוכים הרשמית שפרסמה הנהלת הדואר של האר"ם בניו-יורק, כללה שני שמות של ציירים ישראלים. הם זכו בתחרות משולשת לצורך בולי דואר על נושאים כמו: זכויות האדם, אונסקו, ההודעה הרשית על כך שפורסמה על ידי משרד המודיעין הממשלתי, צינה רק שם אחד: וינסטרוצקי, שזכה באחד הפרסים הראשונים. את שמו של הישראלי השני, שזכה באחד הפרסים השניים, לא הוכירה ההודעה כלל. הנוכה, פסח עירי (54) ראה בכך חוליה נוספת בשורה של התנכלויות והפרעות בדרכו המקצועית. **על שם ביאליק.** עיר-ישי עלה לארץ פעמיים. לראשונה בשנת 1925. בשטח הגר' פיקה היתה הארץ מפגרת ביותר. אפילו אר' תיות מתאימות לשמוש גרפי לא היו בנמצא. יב עיר-ישי וצייר אותיות מרובעות חדשות. אלו הן האותיות המצויות כיום בש"משרד רוב ביותר. דוגמה: כותרת הכתבת הזא. אולם בשעתו הן נחקלו בהתנגדות חריפה. הארץ הכריז ש"עיר-ישי מטרף חסר כל חוש רב מסורת. אולם כוח חשוב לא פחות תמך בו: ביאליק סמך את ידיו על האות החדשה ועיר-ישי כינה אותה "חיים", על שם המשורר.

אם בשטח זה יש חולקים על טענותיו של הגרפיקאי, ש"שטח אחר תרומתו ברורה וירדועה. הוא יסד, ביחד עם אביגדור המאירי ואלעזר דונת, את התיאטרון הסטירי העברי הראשון קומקום. בקומקום צייר עיר-ישי את כל התפאורות בסגנון מודרניסטי, היתה זו הפעם הראשונה שציור מסוג זה נראה בארץ. כעבור שלש שנים חזר, מטעמים משפחתיים, עיר-ישי להונגריה, שם הפך תוך זמן קצר לגרפיקאי בעל שם עולם. חוגים חוצלי-אוצים רואים בו אחד ממסדי הסגנון המודרני בשטח הגרפי.

עבודתו המקצועית נסתיימה עם פרוץ ה'מלחמה, כליאתו בברגן-בלזן. ב'1945 עלה שנית ארצה. הוא התייצב במשרדי המוסדות הישראליים הנוקמים לגרפיקה, כמו הקרנות,

נפיון השווא להצלת משה ברגלובסקי

שו"ת מסעמי בריאות

מצוי בשר זה זמן רב, משתמרות כמויות גדולות של המצרך הזה.

אסונות

אדוני לקח בגלי הים

אביו של משה ברגלובסקי, רבי שלמה הכהן, התגאה בבנו העילוי, התפאר בכשרו נותני. בהגיעו לגיל 20 זכה לכבוד גדול: הוס' מן לרבנות. דוגמת "המתמיד" הקדיש את כל זמנו לתורה, המשיך להשתלם בשיבת סלובודקה בבני-ברק.

הלימודים המאומצים נתנו למשה גוף חלש ביותר. הוא היה חסר דם, חולני, תשוש. רופא שבדק אותו פעמים מספר, ציוה עליו לאחרונה. לרחוץ בים מדי יום ביומו, כדי להעלות את לחץ דמו הגבוה.

באחד מימי השבוע שעבר הלך משה, כ'מצחת הרופא, לרחוץ בים. אתו היה חבר, אריה אברהמוב מרעננה. שני הצעירים לא ידעו לשחות. הם התפשטו, נכנסו למים ה'קרים בעיצומו של חורף. כעבור רגעים אח' דים ראה אותם עובר אורח צעיר נאבקים עם הגלים הרחק מן החוף. הצעיר (שלא זו'הה, כיון שהשתלם לאחר מעשה) קפץ לים, הגיע אל השנים בשחיה, משה אותם מן הגלים.

לאריה לא אונה דבר. הוא לבש את בגדיו ונסע הביתה, בעוד שמשו, נטול רוח חיים, היה נתון לספול רפואי על החוף. ארבע שעות עמל ד"ר מאיר רזניקובסקי, רופא מגן דוד אדום, להציל את הנער, ללא הועיל. למחרת היתה ישיבת סלובודקה אבהל. ה'תלמידים והמורים נסעו במוניות לפתח תק'וה, אל בית ההורים השכולים, לנחם אותם על מות בנם העילוי שנלקח על ידי אלוהים בגלי הים.

נוער

על אף ההפליה

השוטט נמצא במצב עדין. קצין המבחן ה'ראשי למיעוטים, סמי גרסי הבטיח כי

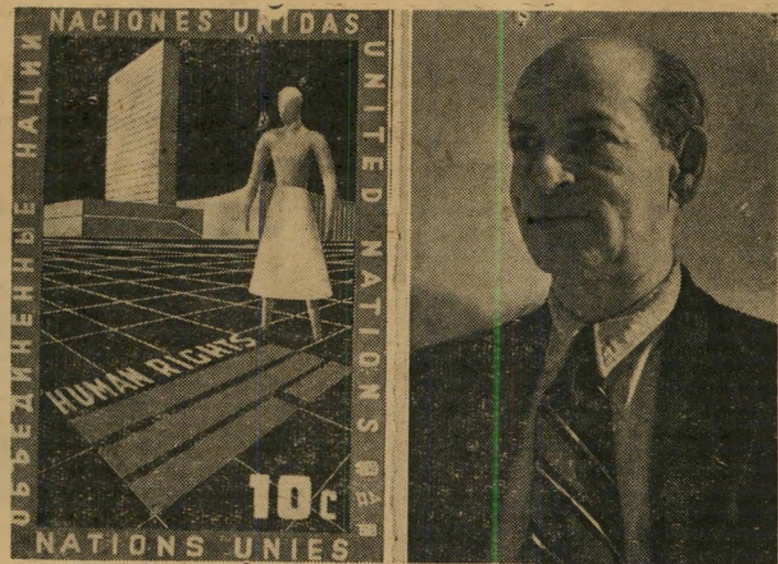
הארץ

מרבית השחקנים שהופיעו לצדה של אינגריד ברגמן היו נמזכים ממנה ובכל זאת נראתה היא יותר גבוהה — דבר שהושג על ידי סידורים טכניים מיוחדים (עולם הקולנוע).

עוזי ויזנפלד, בני ברק

והטבע.

תלמידי הישיבות פטורים מגיוס לצבא.

גרפיקאי פסח עיר-ישי ובוז האומות המאוחדות

השתתפות מסעמים פרטיים

שנה. בכנסיתו מתפללים בעיקר זרים, מאנשי הנציגויות הדיפלומטיות האמריקניות, האנג'לית והשוויצרית. הוא משתדל, כרבים מחב'ריו, לעמוד מול אותם האנשים הרוצים ל'התנצר כדי להיטיב את מצבם הכלכלי. ל'השתמש מצד'ל, ומסיבות אחרות אשר אינן קשורות במישרין לאמונה דתית. הוא סבור שמשרד הדתות משתף פעולה ועוורו לנוצרים ככל יכולתם. לבושים בגדי חג, שבעים, מ'

לפי המסורת, המדע קובע: ישו נולד בשנת 4 לפני הספירה.

נשלח על ידם ללשכות העבודה. האוירה ב'ארץ, הספוגה פרוטקציות וקשרים אישיים, לא נשאה חן מלפניו. הוא לא היסס מהביע את דעתו בעתון הגרפיקה הבינלאומי ארט אנד אינדוסטרי. המאמר עורר סערה בארץ, גרם סבור עיר-ישי — לנידויו על ידי מוסדות, חברים למקצוע.

ישראל בראש. ציוריו, שהגיעו למג'הל מחלקת הבולים של הדואר, לא נתקבלו

רבים הם הסוענים שיצרו את האות'השמושית הזאת.

מה כשר במחירי „המקשר“?

הזו, ידע בברור, כי שתי הטענות של המקשר — התיקרות וגרעונות, לא התאימו למציאות. המקשר כבד הספיק (בלי העלאה חדשה) לדלוג מעבר להתיקרות הכללית בשנה האחרונה, ואף לעבור אותה, במחיריו, ב-5% הגרעונות, עליהם דברו, הם גרעונות רק כל עוד מקבלים ללא היסוס את טענת המקשר ל-36,000 ל"י פחת לחודש. אולם מוצדק יותר היה, הן לפי המלצותיו של רואה החשבונות, והן לפי הנהוג המקובל, לחשב את הפחת לפי מחירי הקניה המקוריים, ולא לפי מחיר החידוש, כלומר לפי הסך של 7,000 ל"י, לא פחות הגוים המקשר בהצגת המספרים בשטחים האחרים: חלקי חילוף, דלק, אולם הפנינה, שמצא קורא הדו"ח הירושלמי, היתה שאלת משכורתו של חבר הקואופרטיב: רשם יעקובי ללא היסוס, שחור על גבי לבן: כל אחד מ-195 חברי המקשר, משתכר למעשה 310,422 ל"י לחודש (יולי 1952). בסוף צירף רשימה של חלוקת המשכורת, שכמה סעיפים בה ראויים היו להקרא קוריוזים:

- חודש 13 ו-14 בשנה,
- תוספת חופש ומחלה (גם לחברים בריאים)
- תוספת דמי הבראה (גם לחברים שלא חלו)
- תוספת עתונות
- תוספת תלבושת
- תוספת דמי חג
- תוספת יין וחגים
- תוספת שעות נוספות מעל ל-39 שעה בשבוע.
- אין המשכורת הזו כוללת:
- הענקות מיוחדות. בשנת 1950 חולקו בין החברים הוותיקים סכומים בין 1,700 ל"י לבין 2,800 ל"י (בממוצע 2,100 ל"י).
- חישוב מנקו (פחת קבוע מראש מקופתו של כל נהג, לכיסוי טעויות העלויות לנפול בעת מכירת הכרטיסים) בשעור של 2%, מכל כרטיס שנהג מוכר.

העיר פול יעקובי: „אפילו אם נניח, שנהג צריך באמת להשתכר אותו סכום שפקיד גבוה בממשלה מקבל, למשל, 200 ל"י, ונשארו עדיין 110 ל"י, שאפשר לקרוא להן דיבידנדים על המניות. המניה מחירה 1,500 ל"י; הרווח הנקי, איפוא, הוא 88% לשנה. שום חבר בעולם, המשלמת דיבידנדים כאלו, לא היתה מעזיה להצביע על גרעון.“

לאחר שסיים את הדיון והחשבון, לא התאפק והכניס עוד הערה עוקצנית: כל החשבונות האלה, בנויים באוויר. כיוון שהממשלה עדיין לא נטלה לידה את הדפסת כרטיסי הנסיעה, דבר שעושות החברות עצמן, אין לדעת בדיוק מה הן, למעשה, אהכנסות של הקואופרטיבים.

דרשו העלאה נוספת. ארבעה ימים הסתגר עורך הדין המ' מושקף במשרדו, בלע את כל החומר, שיכול היה לשים

עוזר פול יעקובי
אויסטורטיב בחאקי

ידי עליו. העיקר היה בדו"ח מעמיק של משרד רואי-חשבו' נות בבלין ושות'. חוץ מזה: דו"חים חודשיים של המקשר עצמו אל המפקח על התעבורה. כשיצא מחדרו בתום התקופה

כאשר בקשו קואופרטיבי התנועה העלאה נוספת, לא נתקלו בהתנגדות רצינית מדי. הממשלה עמדה קצת על המקרה, הסכימה לבסוף לתוספת של 25%. האזנה בלע את הגלולה המרה, שוכנע פעם נוספת כי בישראל חייב נהג אוטובוס להשתכר יותר מרופא, מדינאי או שופט, שלם. הבקשה לחת דעה בקשר להוספה, שמשרד התחבורה שלח לרשויות המקומיות, היתה למעשה פורמלית גרידא. אין לעיריות אפשרות לבדוק את מצב העניינים לאמיתו. הקואופרטיבים אינם נותנים לאיש להציץ בספרי החשבונות שלהם והמסמכים היחידים שאפשר להסתמך עליהם, הם הדיר גים והחשבונות של החברות, למשרד התחבורה, והמלצותיו של המשרד. על כן נכנעו כל הערים, רק ירושלים התייחסה אל הבקשה ברצינות, חתמה את דעתה השלילית. התוצאה: המקשר, קואופרטיב ההובלה הירושלמי, איים לתבוע את מחבר דעה זו לדין.

משפט? אדרבה!

מחבר הדו"ח, שהרגיו כל כך את המקשר, עוזר ד"ר פול יעקובי יעקב, חבר מועצת עיריית ירושלים מטעם המפלגה הפרוגרסיבית, לא נבהל מהאיום, היה, לפי טענתו, שש לקראת ההודעות לאלץ את המקשר לפתוח את ספרי חשבונותיו על שולחן השופט. טען יעקובי: „הגיע הזמן לשפוך מעט אור על הטענות הנצחיות של המקשר בדבר גרעונותיו.“

האור שפול יעקובי הצליח לשפוך בדו"ח בעל ארבעת העמודים היה אמנם מועט, אך לנוסע ששלל את המטבעות לידי הנהג, צריך היה להראות הרבה.

קודם כל יכול הנוסע ללמוד מהדו"ח כי המקשר נהנה בראש וראשונה מזכונו הקצר של האזנה הירושלמי. בזמן המנדט, היה מחיר הנסיעות באוטובוס תל-אביב וירושלים שווה. הנהג, שירושלים היא הרריה, ושהתנועה בה חלשה מזו בתל-אביב, שקול כנגד החסרונות של התנועה התל-אביבית: קוים יותר ארוכים, חום גדול יותר ההורס צמיגים, עצירות תכופות בלחץ התנועה. רק בזמן מלחמת השחרור, כשהמקשר סבל באמת, הוסכם לאישויון. מחירי הנסיעה הועלו ב-16% מעל אלה של תל-אביב. היה זה פיצוי חד פעמי, שאת צדקתו אפשר להעמיד בסימן שאלה. (שואל) יעקובי: „מי פיצה את יתר הירושלמים שסבלו מהמלחמה? אבל בעיני המקשר היה זה פיצוי קבוע, ומאז דרשו נהגי ירושלים את כל ההעלאות בהתאם למתרחש ביתר חלקי הארץ.“

כל מיני תוספות

אולם התקפתו העיקרית של יעקובי על מעמד האריס-טוקרטיה בחאקי, כונה לא לנקודה זו כי אם לסיבות שבגללן

מעשי מופת

תורת-משה. חתול וגו'ים

אמונה תפלה, נפוצה בין יהודי גיטאות מזרח אירופה במאה הקודמת: ילד, המשחק בחתולי, שוכח את כל התורה שלמד. מנחם מן, בן 5, בעל פיאור בלונדיניות, שישב על ספסל עץ קשה בישיבה שבבתי ההוגרים במאה שערים, ירושלים, שינן כך וזאת על אף העובדה, שלפני חודש ימים לא רק ששחק עם חתולו הקטנטן, אלא גם קפץ אחריו לבור סיד, למרות שהסיד הגיע למנחם הקטן עד לפיו, לא נטש את חתולו, הציל את חייו תוך סכון חיי עצמו.

מנחם כבר הספיק לשכוח את מעשה גבורתו, את המכות שקצר אחריו ואת המלים בהן נזף בו הרבי בישיבה. לא שכח זאת: הסניף הישראלי הקטן של חברת צער בעלי חיים הבינלאומית שהחליט כי יש לציין את מעשהו של תלמיד הישיבה, לפני שבוע יצא תיאודור מייזלס, עתונאי, חובב כלבים ויושב ראש החברה בירושלים, לחפש את מנחם בסך התצורות של מאה שערים. רק כשלקח לעזרתו שומר במדים, הצליח לשכנע את מורו המזוקן של מנחם לשחררו לשעות מספר מן הלמודים, הילד עזב את הישיבה, כשהרבי קורא אחריו (ביהודית): „אוי מנחם, מה עוללת שוב?“ מנחם עצמו, שלא שונה נבהל מכל תשומת הלב, נרגע, מההוסבר לו, כי רק רוצים לתת לו אות הצטיינות וחפיסת שוקולדה. לאחר הבהלה הראשונה חזר אל חבריו הרוצים בנאוה: „הגו'ים רוצים לתת לי מתנה.“

טובה לצלמים. השבוע הופיע מנחם, בלוית אמו, בחצרו של מייזלס, כשהוא מ' צוחצח כמו ביום חג, הפך למרכז הטכס שערכו לו „הגו'ים“, כולל: נאומים, מכר נתיסטרטה, מצלמות, ד"ר יוליוס פרויס, רופא ויטרינרי ומנהל החברה בירושלים, תלה על צווארו מדליה, מסר לידו תעודה, כתובה אנגלית, שהעידה על גבורתו.

כיוון שבשביל השוקולדה לא היתה למנחם יד שלישית זרק ללא היסוסים את החתול שהחזיק על הזמן, הודיע לנוכחים (ביהודית): „זה איננו כלל החתול שלי, רק החוקתי אותו בשביל הצלמים. החתול שלי כבר מת.“

כחוק, הזמין גנור את אנשי המשטרה לשבת, קיים את הטכס על כל פרטיו. הטבעת היר עברה מיד ליד. הסמלים הוזמנו לחתום על הנדירות כעדים, סרבו להיענות, הזמינו את כל הנוכחים לתחנת המשטרה, שם נגבו עדות יות, נפתח גם תיק פלילי נגד בני הזוג ועורך הדיון המקשר.

פרט לסכסוך זה עם המשטרה, הקים גנור נגדו את הסתדרות עורכי הדין, הטוענת כי עשה לעצמו פרסום שאינו הולם איש גלימה.

מנחם מן מציץ חתולו
החתול מת — יחי הילד!

על ידי שפרסם עצמו בהעולם (763), טוען גנור: התמונות בהעולם הזה כולמו ברשותו של השופט, אשר זגין את הערך הצבורי הרב שבפסק הדין ההצהרתי, שום תביעה דומה לא הוגשה נגד היועץ המשפטי של משרד הדתות, הרב ד"ר דב בר, שהיה יריבו של גנור באותו משפט וצולם אף הוא.

מנקודת ראות תהליכית, את הנשואים ש' ערך גנור בין כהן לגרושה, החליט עורך הדיון לקיים את הנשואים בשנית, לדקדק ה' פעם בפרטים קטנים, את חשבוים. לדוגמה: הודעה מראש בעתונות, הזמנת כל המתנגדים לנשואין לבוא ולנמק את התנגדותם. במשך השבועיים שבין תאריך פרסום ההודעה ויום הנישואין חיכה למכתב אוזרה של הרבנות הראשית, אולי גם לאבן, או לפצצה הפתחה במשרדו, שתיווק על ידי צעיר דתי

הנער באדר (13, 14 או 15) עולל לשוב ל' מוטב באם יישלח למוסד חינוכי מתאים. מצד שני, חברת נעורים, בית החינוך לעבריינים בצעירים בתל-מנר, לא היה נוהג לקבל לא יחודיים. היתה זו מורשת מימי כהונתו של איש אגודת ישראל, הרב משה מאיר לוי' כשר הסעד.

זה עשר שנים שבאדר והחוק אינם רואים עין בעין. כאשר מת אביו נאסף על ידי דוד דים רחמנים. בינתיים נישאה אמו בשנית אולם האב החורג, פושע מועד ואיש קשה גרם לכך שהילד יברח מבית-הספר בשנת הלימודים השניה. הוא שוטט ברחובות, התי' פרנס מעבודות מקריות, רעב לא אחת ללחם.

לפשיעים חדשים. אף על פי שלא קיבל חינוך סדיר, למד באדר קראו וכתוב מן ה' מודעות ברחוב. מאופה שאצלו עבד, למד לדבר יהודית, והוא שולט היום בשלוש שפות.

אביו החורג של סמי לא הניח אותו לנפ' שו זמן רב. הוא אלץ את הילד לשמש לו עוזר בעסקיו: גניבות, פריצות. בשנים ה' אחרונות הפך באדר לדמות ידועה בבתי ה' משפט. תמיד היה מבקש (בבערית צחה) מאת השופט לתת לו אפשרות לשוב למוסד, ותי' מיד היה השופט נאלץ להתחשב בפקודת שר הסעד, לא לשלחו למוסד, להחזירו לביתו אל אביו ולפשיעים חדשים.

הפעם נראה שבקרב, אשר התחולל בלבו של השופט ובמצפנו, בין באדר לבין ה' בירוקרטיה של משרד הסעד, ניצח הנער. פסק השופט: על אף הפליה הרשמית בחי' נוך עבריינים צעירים ישלח באדר לחברת נעורים.

משפט

החזית מתרחבת

כשהחל דוד גנור במאבקו ברבנות הראשית (העולם הזה 763, 787) לא ידע עד כמה יהיה המאבק קשה. עורך הדין הצעיר סבר שיריבתו אחת תהיה הרבנות, לא פלל כי יאלץ להלחם בהסתדרות עורכי הדין ובי' כשטרת ישראל.

לאחר שהשופט המחוזי יצחק קיסטר פסל,

הקפאת עסקים זקנים

כאשר פורסמו בעיתונות הארץ סטעיס מ' נאומי, בועידת השלום בווינה, של מאיר (מיס) בנפוב, איש השומר הצעיר, צוין כי הוא תורגם לשש שפות, אולם לא נאמר בידיעות מה היתה לשון המקור, עד אשר סופרו המיוחד של הארץ בווינה, עמוס אי- לון גילה בכתבתו, מה היתה שפת הנאום: רוסית.

בקשר לויכוחים על שניים בשיטת הבחי רות, הציע אלברט סטארק, עורך העתון הצרפתי ראקו ד'ישראל, לכוון שני בתי נבחנים: באחד מהם ייבחרו החברים לפי שיטת בחירה אוזרית, בשני — לפי השיטה הנהוגה עתה בישראל. הסיבה: לראשון תוכלנה ה מפלגות לשלוח את עסקניהן הזקנים, המאיימים את עבודת הכנסת.

ארוכה נשמעה לאחר ירידת המזג, החזירה את הרצים הנרגשים למקומותיהם. לאחר חמש פעמים, בהן הקדימו חמשה מתוך ששה רצים את הירידה, עברו בכך על החוק, הצליח הכדור הששי, הוינוק היה מושלם. חזרה על אותה תמונה אפשר לחזות באחת משלוש תחרויות אתלטיקה קלה, זוהי אולי ה תקלה האחת אותה לא הצליחו לפתור ה מומחים שעמלו שנים לשפר את מתקני ה ענף המכונה מלכת הספורט, להקל על ידי כך על הספורטאים להשיג הישגים נדירים.

הבעיה שפתרונה עמד מול קיר אטום ה תה: כיצד להזניק את הספורטאים מבלי לחשוש שמישהו מהם הטעה את השופט. עין אדם אינה יכולה לעקוב אחר תנועה ה נעשית תוך עשירית השנייה, חלק זמן ש דיו לגרום לעדיפות מכרעת במרוץ. גם ה

רים את עדיפות הסבך, הצליחו ב-45 הדקה הגותרות להבקיע שני שערים, לספוג אחד, לזכות במשחק המרתק, כששאליוק רוונפלד, הקיצוני הימני המהיר, המוכר לאתלטים ה קלים יותר מאשר לשחקני הכדורגל, בלט מכולם.

אנשי חדרה, שעלו בדומיה על מכוניותיהם, זכו לתגובתו של בלפוראי בן עשר שקרא: "השקר התראה!"

תקום באמצע הטבלה

שתי סיבות הגיעו השבת את מכבי תל-אביב, אלוף ישראל, להתארת בכפר סבא: קבלת 100 ל"י, ניסוי שחקנים ירוקים. רק חמשה שחקניקבע של הקבוצה הוסיפו ל מגרש כשמאחוריהם מזדנבים, ביישנים ב

כדורגל

ברוגז מסוכן

הקאוליציה החדשה לא שינתה את מצב הרוח העגום השורר בין נציגי הפועל ומכבי בהתאחדות הכדורגל מאז אותה שבת שחורה, בה היו חובבי הספורט בישראל עדים ל שלש הפתעות מתוכננות (העולם הזה 787). נציגי הפועל, שקבוצתם מראשון לציון ירדה לליגה ב', הפכו לשגרירי הספורט הטהור, דרשו ועדת חקירה שתעניש את הקבוצות שעסקו במסחר מפלגתי. לגביהם היה ה תכסיס מובן: כאשר לא נשאר להם מה ל הססיד, הגישו ערעור, על כל צרה. לעומתם היו המכבים עקשנים, דרשו את אישורם של המשחקים, לא הסכימו לפשרה כלשהי, הש אירו את הענינים תלויים. החשש שהיוכר חים יהסכו לברוגז, לשיתוקה של הליגה החדשה, אינו מדאיג את שני המרכזים ה גדולים. רוטן רק שחקן הכדורגל האלמוני, לו כל זה כבר היה לורא.

תהליך ההפתעות במשחקי הכדורגל אינו פוסק. השבת חזרו שתי קבוצות הליגה ה ראשונה מירושלים כשהן מנוצחות על ידי שתי קבוצות הליגה השנייה: ביתר המקומית הכתה את ביתר תל-אביב 0:3, הפועל של הבירה את הפועל רמת-גן 1:2. הוכחה גר ספת לעלית הרמה האיכותית בקבוצות ה שניות במעלה.

כאשר נחל הפועל חיפה מפלות מספר מרגלי קבוצות חלשות בשבועות האחרונים, קסצו אנשי ראשון לציון על המציאה, טענו, כי נצחונם היה צודק באותה שבת שחורה. אך משניצחו החיפנים את הקבוצה החזקה של הפועל תל-אביב, התברר כי לפחות בארץ אין קורים נסים. כשחיפה רוצה — היא מנצחת.

האכרים התרגשו מאד

שיירות ארוכות של כלירכב יהולכירגל שינו השבת את נוף העמק. 3000 איש נהרו למגרש הכדורגל של בלפוריה כדי לחזות במשחק הגדולי בלפוריה-חדרה, שתי קבוצות הליגה השנייה של הפועל, שהתנגשו לא רק על המגרש, גם בתדרי הישיבות של התאחדות הכדורגל. נצחונם של אנשי העמק, לפני שבועות מספר, נמחק מעל לוח התוצאות הרשמיות בשל עכירה מטוקפקת אר תה גילתה חדרה בכשרון משכנע, גרמה לאחר דיונים ממושכים בהתאחדות ובמרכז הפועל, לעריכת משחק חדש. הפועל בלפוריה, שעמד כל העת תחת לחץ קשה של מרכז זו, לא נכנע לדעה הממוכתת כי "חדרה חשור בה לנו יותר מאשר נקודות בעמק", הטיל את ההכרעה על שחקניו בלבד. אכן, היה זה מאבק צו לעליה לליגה הראשונה, הוכיח כי המתח חשוב לפחות באותה מידה כמשחק להפסדי פושר: קריאות העדר הצוחניות של אוהדי בלפוריה הו תוספה בלתי רגילה ל גבי איכרים ישישים וחברי קבוצים השרויים במרבית ימות השנה בשקט יחסי.

הרוח, שנשבה בגבם של החדרתים במחצית הראשונה, לא תביאה להם כל יתרון. לאחר גניעת-יד של אסף דובנוב, מגינה השמאלי של בלפוריה, החמיצו אנשי חדרה מכת עונ שין 11:1 מסי. הביאו בכך לתוצאה מאר ססת של המחצית, לעומתם, ניצלו הבלפור

סוגרי זנוק במדיסןסקוואר גארדן

אולי נס בשפן'יבונה ?

מזנקים הטובים בעולם הודו כי למרות ה קפדנות הרבה מצדם, הצליחו רבים להסת נ מעיניהם החדה, ביתרון בלתי צודק.

האמריקנים, בעלי חוש ההמצאה החרית, לא ישובו בחיבוק ידיים. בן אוגדן, מאמן ב מכללת טמפל, פילדלפיה, פתר את החידה כשהציב באחד הימים של שנת 1947 מסג רות ברזל מעל כל מסלול, בתוכה היו מתור חות רצועות גומי המשתחררות בעת הנתן היריה.

אוגדן, שהיה בטוח כי המצאתו תתקבל בורוצות פתוחות, ביובו אלפי דולרים, קיוה כי רבים בעולם שתמשו בה. האכזבה היתה גדולה: סוגרי הוינוק פילסו את דרכם רק אל אולמות האתלטיקה של ארצות הברית, בהן מרחקי הריצה קצרים ביותר, הלהיבו את מאנני המכללות ששמחו להפטר מכאב ראש ישי. אך העולם הרחב לא קיבל את החידוש. אירופה ראתה בכך פגיעה במושגי הספורט הטהור, הצליחה בהשפעתה לסלק את ההצעה מדיוני הועד האולימפי הבין לאומי. כתב העתון הרוסי אוניוניק: "אם רוצים האמריקאים לחקות את מרוצה הכל בים, מדוע לא ישתמשו גם בשפן'יבונה ?"

מקצת, שחקני הרורבה הצעירים, שנאלצו למלא תפקידי הגנה דוקא כששורת החלוי צים משובצת כוכבים, לא נותר לדובלה וייס, החלוץ הששי של הקבוצה, אלא למלא תפקיד של בלם, בפעם הראשונה בחייו.

הפועל כפר-סבא, שהוכה לפני חדשים 7:1, קיוה לצאת הפעם בתוצאה טובה יותר, חקף בתחילה כעוז את השער התל-אביבי, שמר בשבע עינים על גלורי. אך שני השערים הראשונים של שייט ויוסלה גולדשטיין הר יקו את שחקני הפועל מהשער התל-אביבי, ריכוזם בעיקר בהגנה.

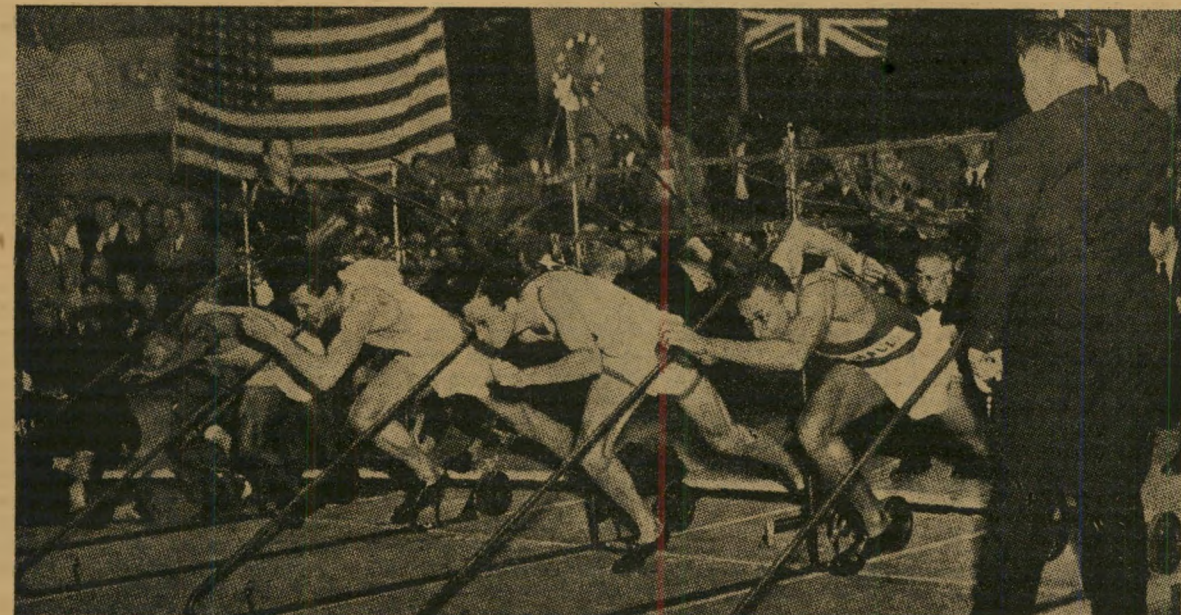
תוצאת המשחק (*) לא עודדה ביותר את אנשי הכפר שקבוצתם עולה לליגה הראשונה, והמקום להשיג לה את אחד המקומות ה אמצעים בטבלת 1953.

אתלטיקה

החידוש לא נתקבל

למקומות — היכון — בום !, שריקה

1:3 *

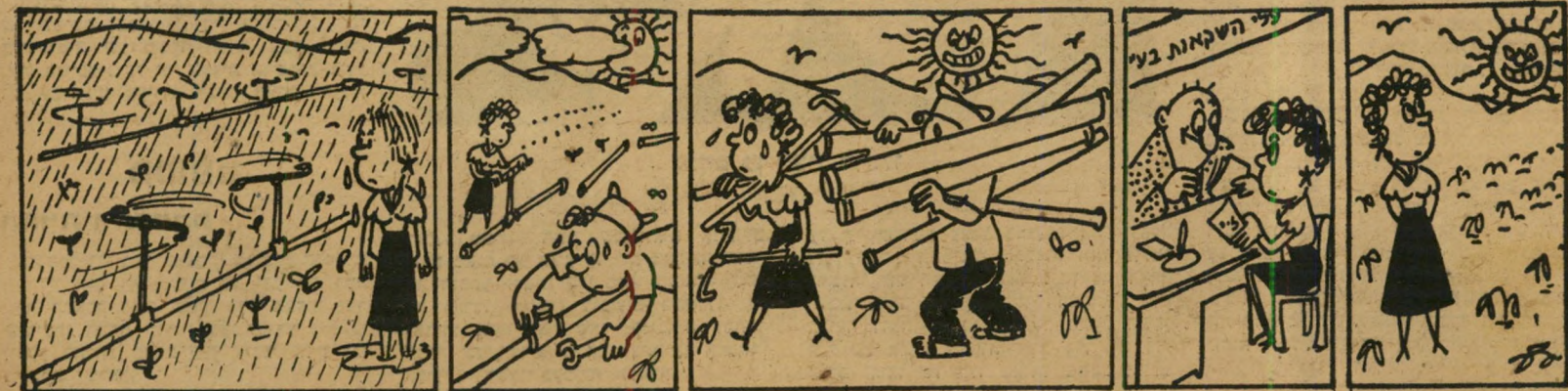

לרב שיראנסקי, שנתפס בבנין משרד ה" ואץ בקריה עם פצצה בידו, נידון ל-21 חדשי מאסר במחנה העבודה ברמלה, הציעה השבוע הגהלת בית-הסוהר היפואי, שבין כחליו ישב עד למשפטו, להשאר ביפו, להטסיף למלא את תפקידו במוכירות בית-הסוהר. שילאנסקי הצטיין בעבודתו והנהלת בית-הסוהר סבורה שחסרונו יורגש באם יעזוב אותה.

אמר ערי זיבוטנסקי, בענותנות (בלתי מוצדקת): "אני נחשב למתמטיקאי טוב, כיון שהייתי המתמטיקאי הטוב ביותר ב כנסת הראשונה (בה היה חבר סיעת חרות). ככל אך פרש מנה בגלל נסיות כנעניות). ככל זאת קיבל ערי על עצמו תפקיד הוראה ב סכניון החיפאי, צלילת בתפקיד זה.

גילה שמעון סאמט איש הארץ, את סוד אי-הודקנותו. "פשוט אינני מסתכל ב ראי, ולכן מצב רוחי אינו נעכר".

בתיאטרון לונדוני סיים קומיקאי את הופעו תו, פרודיה הקשורה בטכס הכתרת המלכה אליזבת השנייה שיתקיים הקיץ, בוריקת בקבוק שמסניה אל הקהל. תססה את הבק זק אשה צעירה ששבה בשורה הששית. האשה: הנסיכה מרגרט, אחות המלכה.

ריפוי עילידי הלם

ל"ד 4, ואין זה סכום קטן במצב שיחזור. רוב מוצרי ההלבשה שוחררו מסקוה לפני כמה שבועות. נשאר עוד לבטל את הפיקוח על מוצרים עממיים וטריקים.

חליפות בלי יצר הרע

מה ישנתה? לא כלום. בחנויות הסקסטיל שורר קפאון מוחלט. חליפות צמר וכותנות פופלין אינן מגרות את היצר. השלט: "בלי נקודות" אבד את כוח הקסם שלו. משרד המסחר והתעשייה העמיד 20.000 חליפות צמר לרשות פקידיו, רבנים, עתונאים, לחלוקה לפי הגרלה. בסך הכל נמצאו 4000 מועמדים. אף כי הסחורה משוכחת והמחיר נמוך (80 ל"י) אין הציבור ממנה. הוצעו החליפות לכל דיכסין, ושוב לא היה דורש. גם לאורח הפשוט אין כסף. הממשלה, שקיבלה את הארגונים ככיסוי עבור מסי היתר מידי היצרנים, יושבת ודואגת כיצד להיפטר מהם.

אולם מאות אלפי צרכנים מצפים עדיין לביטול הפיקוח על מוצרי טריקים. גופיה וזוג תחתונים עומדים בגדר מותרות. גרביים פשוטות ומכנסי בד עודם יקרי מציאות. לשאר הסחורה רות לא יהיה כסף.

הוד מעלתו בחנות הנעליים

דומה המצב בחנות הנעליים. הממשלה השאירה את הפיקוח על נעלי העבודה, אך לא היה כל צורך בכך. לא היו קופצים. כשהחליט האוצר להטיל מס על נעלים שמחירן עולה על 10 ל"י, מיהרו החנויות להוריד את המחיר מתחת לסכום זה, למען לא לפגוע בפדיון פגיעה נוספת. החנויות מתחרות על הקונה, והסוחרים שכחו שעוד לפני זמן קצר אי אפשר היה להשיג זוג נעליים מתאים בנקודות. כשביקש הצרכן נעלי זמש, היו בחנות רק נעלי קרס. כשדרש מספר גדול, היו רק מספרים קטנים. עתה הפך שוב להוד מעלתו, הצרכן.

פיקוח לטובת הרגליים

מקום אחד בו לא יבוטל הפיקוח הוא האוטובוס. הקאופרטיבים הגדולים לתחבורה אינם ילדי הפסחים של הציונים הכלליים, וגם בעיני מפא"י סרחו. יתר על כן, זהו שרות הקרוב מאד ללבנו — ולרגליו — של האדם ברחוב, ושום מפלגה לא תוכל להרשות לעצמה ליקרו בנקל. לעומת זאת יבוטל הפיקוח על המוניות. אולם בעליהן לא יפרצו בתרועות גיל. כבר כיום שוררת מצוקה רבה בענף זה, ויש לצפות כי מוניות רבות תיעלמנה מן הרחוב. נסיעה במונית שוב הפכה למותרות. איך ישפיע כל זה על מעטפת השכר? הממשלה לא תוכל לבצע את תכניתם האהובה של הציונים

חמרי גלם לתעשייה ומן הצורך בפיקוח. הדבר יהיה כדאי לה. כשיקבל פרץ ברזשטיין לידיו את תיק המסחר והתעשייה, יבטל קודם כל את צו הבניה, מתנחמים עובדי הבנין, ואז תהיה עבודה בשפע, כי כל אדם יוכל לבנות בתים. אולם ספק רב הוא אם התרת הבניה, והמסחר החפשי בכל חמרי הבנין, ישפרו את מצבם. הסיבה: אין כסף. אולם אפשרות של האדם הממוצע להשקיע אלפי לירות ברכישת דירה בבית משותף. מפעל השיכון העממי נחל כשלון חרוץ. ל-48.000 דירות מתוכננות לפי מפתח מיוחד, נשארו רק כ-10.000 מועמדים. המחיר הוגזל שוב אינו מושך. אין כסף. המלט נמצא עדיין בפיקוח חמור. אולם כבר עתה יש השואלים מי ישתמש במלט כשיופעל מפעל המלט החדש שחשון בהר-טוב. התקוות לייצוא אינן מציאותיות ביותר. נוכח שיחוק הבניה בארץ קיים חשש שהמלט יוצע חפשיית למכירה מתחת למחיר הממשלתי.

לעומת זאת סימנת תקוה שעם ביטול הפיקוח על המטבע ימצאו יהודים רבים בחוץ לארץ שירצו להשקיע מעט כסף בבנין או ברכישת בית בארץ. עוד לפני מלחמת העולם השנייה היתה זאת צורת השקעה פופולרית מאד בין יהודים במזרח (למשל בפולין) שלא היו תעשיינים או עשירים מופלגים, אך אהבו לדעת שיש להם בית בארץ ישראל, לכל מקרה שלא יבוא.

עוד מנה גולש הונגרי

"כותלי חזיר, בבקשה!"
"פעמים שניצל יונאי!"
"עוד מנה גולש הונגרי!"

בקשות מעין אלו, מלחמת קידה עמוקה מצד המלצר ושרות זריו, תישמענה שוב במסעדות ישראליות כשיבוטל הפיקוח על המסעדות והמוזונים, דבר שהוא בטוח. יתכן שיישאר פיקוח מה, ועל סעודות סטנדרטיות במחיר צנע, לכל דורש. אולם הנסיון בארצות זרות הוכיח כי במצב כזה הופכים המלצרים והמוזונים, מתקשים לשמוע הזמנות לארוחת צנע. האורח יכול לשבת במסעדה עד לשעת הסגירה, לצאת רעב. ארוחת הצנע, הכפופה לפיקוח, קיימת רק על גבי הפרטיט.

לבעלי היכולת יפתח גן-עדן עלי אדמות. השאלה תהיה רק: למי תהיה היכולת?

כאוות נפש התרנגולות

הביצים יופיעו, כנראה, בחנות, לכל דורש. לא יבוטל כליל, חלילה, הפיקוח על תוצרת הלול. מנה הביצים הקצובה תישאר במחירים משוריינים. אולם בעל

את התרומה הראשונה להקמת הממשלה החדשה תרם רחוב לילינבלום ושות'. כשנועד על השותפות החדשה מפא"י-הצ"כ, הורידו רחוב לילינבלום וסניטו בשדרות רוטשילד את המלכים בלירה שלמה, ירידה של קרוב ל-4%. "אין דבר", אמר סוחר והב ותיק, "כשיבוטל הפיקוח על המטבע הקשה, נפצה את עצמנו כפל כפליים". במחנותיהם של אנשי רחוב לילינבלום ושות' הסתמנה השבוע תמונה של חוץ העתיד הקרוב, כשכולו גן-עדן רצוף זהב. בכל סיגה (הרצל-לילינבלום-רוטשילד) יעמוד שולחן עם כיסא, לפי הסגנון של מפעל הפיס, "משרד החליפין מטבע זר". על השולחנות יתנוססו ערמות של מטבעות זהב וחפיסות שטרות-כסף ירקרקים, דולרים ממש, למכירה לכל דורש. ממול, במשרד הנסיעות, ימכרו כרטיסים לכל פינות העולם, לכל שתגיע אשרת הכניסה. הרי יבוטל היתר היציאה, לפי ההסכם המפורש בין מפא"י והצ"כ. מה מידת הצדק בחוץ לילינבלומי זה? כיצד ישפיע

איש מפא"י אליעזר לבנה

בורגנים בלתי-מוכשרים יבכו

הדבר על חיי האדם הפשוט? איך יתבטא במעטפת השכר של הסועל בקופת החקלאי, בסל הקניות של עקרת הבית?

זרם חשמלי למטורף

בימים עברו, לפני שדינורו פעמוני הנשואין לשתי המפלגות הגדולות, התנהל ויכוח חריף בין ראשי מפא"י ובין הצ"כ. אנשי מפא"י טענו כי אין לחליף לפיקוח, שרק הוא יכול להבטיח קיום הוגן לאדם הקטן במדינה צנייה. לפרץ ברזשטיין וחבריו היתה, לעומת זאת, תרופה שונה. אפשר היה להשתתף אותה לטיפול גיתין כיום למטורפים ב"בתי החולים לחולי רוח" באמצעות זריקת אינסולין או זרם חשמלי פתאומי גורמים להלם גופני כבד לחולה, והלם זה נועד לזעזע את מוחו הקלוי ולרפאו.

הריפוי של ברזשטיין עשוי לפי אותה השיטה. טען הוא: הפיקוח יוצר אוירה מלאכותית של חממה. כל מיני גידור לים בלתי-בריאים צומחים בו, אם יכניסו את הרוח הצוננת של המציאות, יגרם הדבר תחילה לזעזוע קשה, לסגירת מפעלים, לחוסר עבודה ולירידת רמת המחיה, אולם בסופו של דבר יגרם זעזוע זה לתועלת לכל. יקומו מפעלים חדשים, בריאים יותר, והמשק החדש יוכל לעמוד על רגליו. גם במחנה המפא"י היה תומך אחר לשיטה זו. היה זה אליעזר ליבנה, האפיקורס המפא"י, איש עין-חרוד לשעבר שתמך בשעתו בברית עם אצ"ל ושנחשב לאיש הימין במפלגה (אך מכתיש זאת בחוקף). טען ליבנה: הפיקוח מועיל רק לבורגנים. בחסותו התעשרו בעלי התעשייה והסוחרים, כשם שלא התעשרו בשום תקופה אחרת. הממשלה נתנה להם חמרי גלם זולים, אותם מכרו רבים בשוק השחור, ואת הסחורה יכלו למכור בלי כל התחשבות עם טיב הסחורה ושעם הקונה.

גיבא השבוע ליבנה: יבואו ימים וכל הבורגנים הבלתי-מוכשרים יבכו את ימי הפיקוח, יתגעצו חזרה לתקופת גן-העדן של דב יוסף, אותו השמיצו משך שנים.

ידרה בבית אשוחות? בבקשה!

המסנה החשוב ביותר יחול עתה עם ביטול הפיקוח על המטבע הזר. אדם המרוויח דולרים, יוכל לעשות בהם כאות נפש, למכרם במחיר מציאותי או לקנות בהם סחורה או חמרי גלם. לדעת המומחים יעודד הדבר משקיעי הון זרים, ימריץ תעשיינים מקומיים ליצר סחורות לייצוא, כי אחת יצטרכו לסגור את מפעליהם, מחוסר דולרים לקניית חמרי-גלם. ההספרות בלירה הישראלית תעלה, כיון שלא יהיה צורך בסמספרים.

ממה תחיה המדינה? מצבה לא ישנתה בהרבה, כי 90% מכל הבנסותיה במטבע זר באים לה מכספי המלוח, האגרות והמגביות, והמדיניות החדשה לא תשפיע עליהם. אם אמנם תפסי את ה-10% הבאים ממקורות פרטיים (ייצוא, השקעות, מתנות פרטיות) הרי תיפטר תמורת זה מן הדאגה לספק

ראשי הצ"כ רוקח, ברזשטיין, פריסקי וירידיים רוח צוננת תהרוס גידולי פרא

הכלליים, להקפיד את השכר. לו עשתה זאת, היו המוני פועלים עוברים למפ"ם, דבר שאינו רצוי למפא"י. תוספת היוקרתישאר אוטומטית.

אולם הסכנה שעם ביטול הפיקוח יעלה האינדוקס למעלה, בסיבובים של קירוס, אינה מציאותית. הסיבה: האינדוקס מחושב לפי המצרכים החיוניים למשפחה. ארוחת של כחלי חזיר או חליטת צמר נוספת לערב שבת, אינן נכללות בו. הסיכום: אינדוקס יוקר המחיה יעלה, מן הסתם, בנקודות אחדות, ואותו השכר. אולם לא בזאת הסכנה האמיתית להמוני הפועלים, מאיימת עליהם יותר הסכנה כי עם ביטול הפיקוח ייסגרו כל המפעלים הבלתי-בריאים, אלה שלא יוכלו להשיג דולארים כדי לרכוש חמרי גלם, או המייצרים סחורה שאיש לא ירצה בה עוד כשהכל יהיה חפשי. סגירה זו תביא בעקי

בזאת השאלות: האם אחרי פיטורים אלה יתחיל באמת תהליך של הבראה, הקמת מפעלים בריאים חדשים שעיסוקן רבבות פועלים, כפי שטענו נביאי ה"ריסיו" עלי-ידי הלם, או לאו?

כריכות ל"העולם הזה"

דירות הקוראים המעוניינים בשמירת גליונות "העולם הזה" העמדנו כריכות שנתיות מיוחדות המכילות עד 52 גליון, לפי בחירתו של המזמין. אפשרות גם כריכה חצי שנתית (26 גליון).

קורא המעוניין בכריכה מתבקש:

1. לשלוח או להביא את החוברות למערכת "העולם הזה", מדור הכריכות.
2. לצרף פתק ועליו, בכתב ברור, שמו המלא, כתובתו.
3. פתק שני ועליו רשימת הגליונות החסרים לקומפלט, אם ברצונו לרכשם (ראה להלן).
4. המחאות דואר על סך 3 ל"ה לכתוב, בתוספת ערך הגליונות החסרים (ראה להלן).
5. לסדר את החבילות כך שמספר הגליון הקטן יופיע בראש והגדול ביותר — אחריו.
6. לקשור בנפרד את הגליונות של כל כרך.
7. לכל חבילת גליונות יש לצרף את הפתקים המפורטים בסעיפים 2 ו-3.
8. לכל חבילה כוללת יש לצרף מכתב ובו הפרט של הסעיפים 2 ו-3.
9. נא לא לשלוח צ'קים או המחאות דואר ללא צירוף כתבת השולח, לפחות.

הנהלת "העולם הזה" מעמידה לרשות קוראיה, המעוניינים להשיגם אוספיהם, את הארכיון שלה, במידה שהגליונות לא אזלו. הקוראים מחיפה וכביבותיה יכולים למסור את גליונותיהם למכונות גרעיני רח' הרצז 61 חיפה.

מחירי הגליונות הישנים הם:

מגליון מספר	עד גליון מספר	מחיר גליון
651 (14.50)	676 (12.10.50)	75 פרוטה
677 (19.10.50)	715 (12.7.51)	100 "
716 (19.7.51)	725 (20.9.51)	120 "
726 (27.10.51)	739 (27.12.51)	130 "
740 (3.1.52)	715 (7.2.52)	150 "
746 (14.2.52)	עד היום	200 "

הקוראים מתבקשים למלא אחרי כל הסעיפים על מנת להקד על העבודה. אלה אשר לא יעשו זאת תתעכב כריכת גליונותיהם.

סרטים אהבה ללא מחר

אהבה ללא מחר הוא המשך ישר לסדרת הסרטים "השחורים" שעשו, לפני המלחמה, את צרפת לשם דבר בעולם הקולנועי. כמו סרטים קודמים מן הסוג הזה, בהם עומדים הגבורים בודדים ומנוודים בתוך החברה, כמו מוזז הערפל, פפליה-מוקן, גם כאן הגבור הראשי הוא ג'אן גאבן, איש המול הרע.

גאבן משחק בתפקיד פייר, רוצח מבוקש המגיע לנמל גנואה, איטליה, במנוסתו מן הי משטרה. הוא יורד מן האניה בה הוא מסתתר, הולך אל רופא שניים, אינו מצליח לשוב לנמל ונאסף על ידי מלצרית רחבת לב (איוה מירנדה) וילדתה הקטנה (מרה טל-צי). יומיים שורר האושר אצל המשפחה הקטנה אבל, כמו בכל סרט "שחור" אחר, הסוף הוא מר.

הבמאי רנה קלמון, ביים את הסרט האי-סלקרפתי הזה במומחיות הרגילה, כשהוא שם לב במיוחד לרקע, שצולם, לפי המסורת הניאוריאליסטית, ברחובות העיר. איוה מירנדה, השחקנית האיטלקית המצויינת, מגלמת דמות מוצלחת ביותר, זכתה בגלל מביצעה זה בפרס בפסטיבל קאן. משחק משובח וטבעי, האופיני לילדים, מפיקה גם מרה טל-צי. אולם גאבן עצמו, אולי משום שהוא חוזר על תפקיד מוכר לו ונדוש, אינו מצליח לשכנע באותה מידה. התוצאה היא, על כן, סרט שהינו מעניין, אבל יחד עם זאת שאינו נו מכיל בדיוק את מה שאפשר היה לצפות ממנו.

המשפחה העליונה

היה היה סרט שנקרא תריסר גולתי, בו שחק קליפטון חב בתפקיד מומחה לייצול המחליט, על סמך ההגיון הבריאי שכל דבר סיסטוני זול, בחשוב סופי, מקצועי. המסקנה: כדאי יותר להביא לעולם משפחה מרובת בנים.

בסופו של דבר, לאחר שהצליח להוכיח את אמיתות רעיונו, הוא נפטר. משפחתו ממשיכה לחיות על הבד. המשפחה העליונה הוא ההמשך להרפתקאותיהם. האם (מירנדה לוי), מהנדסת במקצועה, ממשיכה בעבודת בעלה, עוזרת לבנותיה ליהפך לנשים יפות, בעלות הסיבוכים הרומנטיים הרגילים.

כמרבית הסרטים המשפחתיים האמריקאיים, רחיי גם המשפחה העליונה מנה גדושה של רגשות. מי שיוכל לעמוד בפני גשם של סאחארין — עלול להיות משועשע.

אות הבגידה

בדברי ימי ארצות הברית טמונים אוצרות קולנועיים עצומים. זאת גלתה הוליווד מכבר. בעזרת מומחים אוניברסיטאיים היא מעזרת במקצת את האמת ההיסטורית, מוציאה לאור סרטים בהם הדגש בתלבושת, במנהגים דתי קופה. אות הבגידה הוא אחד מאלה.

הוא מלא דוֹרִי־רבות, הרפתקות אהבה, תככים רומנטיים המתרחשים ברפובליקה (הלאטנית) של קליפורניה. בשנים שלפני הספוח לארצות-הברית.

מרקוס ספה (ריקארדו מונטלבן) מגיע ללוס אנג'לס, בשנת 1824. אולם הוא שודר, כך סבורים הכל, שגורש ממקסיקו ורבים מתנכלים לו, בניגוד, משום מה, גם המשטרה. לבסוף מתברר שהכל לא היה אלא אחיזה עינים אחת גדולה: מרקוס אינו שודר, אם איש החוק. פדור (גילברט רולנד), אויבו הגדול, נופל, בעוד שמנואלה (סיד צ'אריס) אהובתו גם כן נופלת — לזרועותיו. הסרט ראוי לציון רק בזכותו של מחול סוער ויפה אחד.

בקצרה

הנהרה. סרטו הגדול של ז'אן רנואר אודות לידה, אהבה, מוות ונצח על חופו של נהר גדול במזרחה של הודו.

ויוה זפטה. סרט ביוגרפי, פחות או יותר, אודות שודר-פטריוט מכסיקאי אגדתי. מרלון בראנדו, ג'ון פיטרס.

הנהרה

אהבה ללא מחר

ויוה זפטה

אורנה לא נשרפה

הצעירה בעלת הגזרה הדקה ותווי הפנים החדים חורה והחוחתה קירה לקול התשואות הארוכות והרועשות מעל למקובל: פתאום אבדה את שליטתה העצמית, פרצה בקול שמחה. היה לה על מה לשמוח — הצלחתה של אורנה פורת, התיאטרון הקאמרי וגיווגי ברנרד שו הוא מאורע חשוב בחיי הבמה העברית.

ז'אן ד'ארק הנחשבת ליצירתו הגדולה של המחזאי האירי היא הסבר מודרני של דמות ספרותית שהעסיקה דורות רבים של יוצרים. המאבק בין המוסר המוחלט והחיים הדורשים פשרות נולד ביחד עם החברה האנושית. סוף הרוישיה בין שני הקטבים הוא בהכרח טרגי. הטהור חייב למות כדי שחיי הכלל המזוהמים, אך הממשיים, ימשכו. היה זה סופוקל לוס היוני שהבין ראשון כי המורד הטהור, האציל, הלוחם הגדול ללא פשרה לצדק חייב להיות נערה צעירה: הבתולה אנטיגונה.

כעבור אלפיים שנה יצרו החיים, הקשורים קשר עמוק ומסתורי עם הספרות, אנטיגונה של בשר ודם: עלמה צרפתייה בת המאה ה-15. ז'אן ד'ארק, חגורת חרב וחזרת אמונה על-אנושית עיקשת, הצילה ארץ, משחה מלך ומתה את מות הפושעים, הגבורים והקדושים — בכבשן.

משבר מציפון. בעקבות פרק הסטורי זה באה שוב תורה של הספרות להמשיך בורישות הנצחית בין האנדרטות הרבות של הוקמו בשדה הספרות לזכר הבתולה מאורי ליאנס יש שלושה בעלי ערך אמיתי. אך נראה כי מבין שילר הרומנטי, קלודל איש המסתורין ושו היטיב האחרון להבין את משמעותה האמיתית של האגדה.

אפשר להטיל ספק במקורות של רעיונו תיו ובצמקנותם. אפשר לטעון שהפולחן האירי והפסקני אודות הפרוטסטנטיות, הלא-מיות והכנסיה ניתנים לעיבוד רק בעזרת מעטה של הלצות. אבל אין להכחיש שז'אן ד'ארק הוא אחד המחזות הגדולים של התקופה. כמו כן הרי הוא תפקיד מצוין לשחק קית, נושא לחלומות כל נערה שיש לה קשר כלשהו אל הבמה. אורנה פורת לא נכשלה במשימה הגדולה. תהיה זו הגומה לומר שהיא קרבה למבצעה של ז'אן הגדולה ביותר, אליזבת ברנגרי. אף על פי כן היא הצליחה לעזור בקרב הקהל אותם הרגשות שאפשר לכנותם "משברי מציפון", ושהדמות האגדתית אנטיגונה ז'אן מסוגלת לעוררם. הצלחה שחה נופלת בחלקו של יוסף מילוא, בתפקיד יורש העצר וכבמאי המחזה. האיפור שלו דומה לחלוטין לדופין ההיסטורי. כמעט כל שאר התפקידים בוצעו בהצלחה והקאמרי נתן דוגמה נאה לעבודה קבוצתית. הרבה יש להודות לציוריו של תיאור אוטו. אמר חסיד תיאטרון ותיק, המפורסם בנטייתו למצוא מגר רעות בכל הצגה: "היה קר מאוד באולם..."

סמוך על אורהרה

בארצות הנוצריות שוררת בימים האלה האווירה המיוחדת של תג'המול. האיש הנוצר רי ההגון עושה חשבון נפש שנת, שולח גלויות ברכה לרעהו ומביא את ילדיו להצגות תיאטרוניות מיוחדות. במחזות "החיוביים" האלה תמיד מנצח הצדק והבעיות נפתרות בקלות רבה, בצל האהבה והיושר.

אהל הישראלי הלך בדרכה של מסורת יפה זו בהציגו בשבוע שעבר את מחזהם של פריסטלי וביים חבורה על התימנה. בפני סיון לונדוני עני ועלוב נאבקת אחת-עשרה נפשות עם המשבר הכלכלי. רוב האנשים הם צעירים, חלק מהם קשים, אך כולם שוים בהגינות, באומץ לב ובכשרון. לו היו גם מאושרים, אי אפשר היה לבנות עליהם מחזה. אך פריסטלי הפקח לקח זאת בחשבון, עשה אותם מרינפשו. לפי המסורת הוטל על סנטה קלאוס הזקן תפקיד: להציל מצבים כאלה.

במחזהם של פריסטלי ושות' מופיע סנטה קלאוס בצורה פרוזאית; הוא בסך הכל דייר ותיק של הפנסיון ונקרא אורהרה. אך הוא ממלא את חובתו המסורתית בנאמנות. מפיו לומדות הבריות את סוד ההצלחה אשר, פרט לקופה משותפת (ומנית) בשעת הצורך, איננה אלא מצב רוח טוב. מכיון שהחברים על התימנה הינם לא רק תגונים ומוכשרים אלא גם תכמים — הם שומעים בקולו של אורהרה הקדוש ותוך זמן קצר הופכים לבעליהן מאושרים.

למרות הכל, והודות לאהל, לא היתה אכיזבת הצופים כללית ומרה. המחזה הוצג על ידי הכוחות הצעירים של התיאטרון. השחקנים, בפרט אלה שמתחת לגיל 40 מילאו את תפקידיהם בהצלחה בלתי רגילה לגבי תיאטרון. הם ראויים לגלוית ברכה של חג ה-מולד מג'יב. פריסטלי.

אבל!

כשארה ג'אן כאן

גרשה ל'עשהן

ס'ג'רה א'ג'לה

דוגמא?

אחים בודדו בע"מ

שמואל

דוגמא

בנות יפות!!!

השתתפו בתחרות לתואר מלכת היופי של ישראל

השנת תשי"ג 1953 Miss Israel

שלחו את תמונותיכן אל "לאשה"

תל אביב ת.ד. 109

רשימת הצלמים בשבועון "לאשה"

פסנתרים

קניה — מכירה — תקונים

בז'ימ

וסטרמן את ספיר

תל אביב, רח' רש"י 9

למחוד לרקוד?

אצי

הנס
גוט

ת"א, רח' ב'יהודה 62

התגובות לישו במטעים

שדות מטע'הכותנה, שהשתרעו על חוץ
ונהר, רחשו כרגיל מאות עבדים כושים,
שעשו את מלאכתם בשמש הצהרים הלוהטת.
המשגיחים סירו, כל איש את שטחו, לא
השגיחו בשום דבר מיוחד בין הכושים ה'
מוזמרים. שירת העבדים בזמן עבודתם היתה
תופעה רגילה ביותר.

עבודתם המרה ומצבם המדכא, פיתחו בע"בדים רגש דתי, עמוק ביותר, עליו התבססה תקוותם לשחרור ולחופש. אולם אדוניהם, בעלי המטעים, מנעו מהם כל אפשרות של מולחן דתי באסרם עליהם לערוך אספות.

כמה מהם קלטו את הידיעה כי בלילה צומדת התכרך פגישות חתית אצל האינדיאנים שמעבר לגנה. מה החלו, עם תחילת העבודה, לפני עלות-השחר, לומר אחד מלתינתים, אשר מקורם באפריקה, ממנה הובאו הכושנים, ואשר אליו צורפו. המלים: "הבה נתבונן עכבר ישר". עכבור זמן קצר הבינה קבוצת העובדים שלידים את הרמז, הצטרפה גם היא לשיר, בהצבירה הלאה את האות.

תולדות השיר "הבה נתגב לעבר ישר",
היו את אחד המצבים בהם התהוו שירי
הכושים ("ספיריציואלס"), שירי דת ורוח,
אשר נוצרו ברובם ככסוי לפעמימה דתית חז'
קה, שהשירה, הבוקעת מהלב משמשת אפי'
שרות ישירה ויחידה להתבסאותה.

על הבמה, בחצי קול. בקונצרט חגיגי שנערך השבוע, במסגרת הפועות אמנים מ־עם איגוד בני העדה האזרחית, חזרו ארבעת הראשונים מקורולוגיה, וירדו בקידה לעבר הקהל שהרבה בתשואות, אשר נועדו לכבוד ארבעת חברי הלהקה הכושפת של זמרי ה"גויבול" (זמרי ה"ויבל"), המבשרים בארץ תוך סיוור הקונצרטים העולמי שלהם.

מלבד שירים קלאסיים בודדים, התבססה
התכנית על שירי העם הכושבים נוגי'ה להנח
ובעלי האופי המסורתי, שבוצעו מביב שירת
מעולה וברבונות קולית על ידי הסגורים
האצ"ט ורדפורד, הבריסון גודמן, והבאס
האנדרו, קנדי, הפסנתרן, הממושקף היחיד
בלקה, חרג ממחקיו של מלחה בלבד, בשיר
"על חלק במים", אותו ניגן כסוליסט, יחיד
בזמנו, כשחבריו הלהקה מלחים אותו ב-
זימרים מאחורי הקלעים.

דמות, שעוררה תהיות בקרב הקהל, היתה מורית הלהקה, הגברת מאירי, הממלאה תפקיד זה 30 שנה, שעמדה מאחורי הרבי-עיה הקולית, שרה בחציקול שלא הגיע לאוני המאוינים, נועד להתחתן את הקו לומר, בלבד.

למנהל, רעיון גאוני. ראשית התחזקה של להקת זמרי היובילי נעוצה בסוף מלחמת העצמאות וזו הדרושה בארצות הברית, עם סיוסום המלחמה ושחרור הכושים ב־1865, נפתחה מוסדות לימוד ברחבי כל המדינות, במטרה להפיץ השכלה בין המוני הכושים המשוחררים והבערים, כשעמד, לאחר זמן, אחד המוסדות האלה, מכללת פייטל להסבר מתחוס כסף למימונו, עוררו במנהל המוסד השירים המסורתיים ששור התלמידים הכושים.

שים, רעיון גאוני: לאסוף את הסכום הדרוש בעזרת ההלממדים עצמם. הקבוצה הובד וזאת שרוכזה, הופיעה בשיירת כושים בכ"ט סניסנאטי – מאורע שהוליד למחרת כותרות בכל העתונים. לאחר כסוי הוצאות המסד וקביעת שם ההלקה כומרי היוג * בגלל רעיון השחרור הכללי, חזלה ההלקה להצטמצם בהופעות פומביות בכנסייה בלבד, עברה לכימות'קונצרטים. ובהופעות הנמשכות זה 80 שנה, נשמר האופי המקורי של ההלקה, אליו מסתגלים החברים, המתחלפים מדור שנים מספר.

רק בשפת המקור

התעמולה לא היתה רחבה, השם לא ספר
כמעט מאומה לסוקרי מודעות פרנסוס. אי-

העממית, המסורתית-דתית. לפני שנתים פגשה עלאלב דיוויס בניו-יורק מנצח צעיר. שספר בהתלהבות עצומה, לכל מי שמוכן, היה להאזין (גם) לאלה שלא היו מוכנים), על הארץ בה ביקר זה עתה — ישראל. המ-נצח הצעיר : ליאונרד ברנשטיין.

בלב הזמרת עלה הרצון לבקר בישראל, גרם ל"הן" מידי, כשהסוכן האמנותי (ליתר דיוק, הסוכנת) של חברת פרנסוס הזמינה לסדרת קונצרטים.

ספרה עלאבל דייוויס, כהתעורר ובעלת צמח המותחת את שער המקורזל, סדורה על קרקדה, על צורה- הרב כשנועד לה כי לא תוכל לבצע יצירות קלאסיות של מחברים גרמנים, בגלל האיסור לשרי בשפה המקורית, דבר שהזמרת שומרת עליו כעקרון מוחלט.

מצא אותו טהור לחלוטין.
עקביות גרמנית. הקהל הישראלי לא
 נחות מכל קהל אחר בעולם מעוניין וזקוק
 להאזין ליצירותיו של המתברר החשוב הזה.
 ברם, בלב רבים מן היושבים בארץ ומן ה'
 קובעים את פרצופה אמונות שונות שבא
 לבלב דבר גרמני, כולל מוסיקה. לא מחבר
 גרמני שהיה אנטישמי בצורה גלויה, פחות
 או יותר, כמו ואגנר ושטראוס, אסור בתכ-
 לית בגנינה. איסור זה אינו חל על מחברים
 אחרים שהיו קרופות קדומות יותר ושי-
 אנטישמיותם נתישנה ונשכחה.

לפני שבועות מספר בקש המנצח האורח
איגור מרקביץ לבטל את החרם הזה, שיהיה
עלול, אם יתייחסו אליו ברצינות ובעקביות
גרמנית, לדלדל במידה רבה את כל הרפרטור

זמרי להקת "היוכל" וידידים * אחרי קונצרט חמורה

תודש שחור מאד

אר המוסקיל (והאיטארני) בארן : הוא הר
איר על הכללת הפואמיה הסימפונאית מיל
אוינגספילד לשראוס בכתיבת אסות הקורן
צרטום המיוחדים של התומרות הישראלית.
מיד נמצאו כאלה שראו במעשה זה אסון
גדול. עתונים החלו להתיב כהירחות ובצוע
הצידה, שוכתבה לפני 56 שנה, ואשר ה'
קהל המקומי ברובו מכלני ביותר לשמוע
אותה, "מדה" לזמן מזה מובל.

אפשר היה לצפות כי אנשי התרבות יצאו נגד התורם, יראו בו מעשה בלתי תרבותי אולם לא כך היה הדבר: נתן אתרמן, בעל "הסור השביעי" בדבר דרש, בסיכומה של התקפה רבתי (בחרוזים) על שטראוס, כי "הקונצרט לא ידחה... הוא... יבוטל!"

אמר חובב מוסיקה: "נקודה כי ריכרד שטראוס יחבר עכשיו פואימה סימפוטית ב' תשובה להשמצתו של אלתרמן. זאת תהיה, בלי ספק, תרומה חשובה יותר לאמנות ה' עולמית'."

* מימין: שגריר ארצות הברית מונט ב. דוויוס. משמאל: מנהל משרד החוץ הישראלי וואלטר איתן.

למרות שעומד לרשותה רפרטואר רחב מאד, כולל את היצירה הנודעת שיר השירים מאת האמריקאי לוקאס פוס, שחובר במיוחד עבורה, לא התאפקה עלאלב דייוויס, נצלה את ההורשם הכביר שעשתה על מאזיני הרסיטל שלה, הגניבה, כהדור, שיר מאת שוברט, מושר גרמנית, לתכניתה.

תרומה חשובה יותר

אחד המחברים החשובים ביותר בימינו הוא יריכרד שטראוס. הוא היה גם אחד המדענים הגרמנים הבודדים שלא נמלטו ממוותם עם עלות היטלר לשלטון. בשנים 1933-1938, כמובן, אהוד על הקהל בארצו, נזכה לכבודים רבים מאנשי השלטון. הכל בארצו בו אמן גרמני ממשורר מסורת ואגנר. בזמן המלחמה, בעת שהושאנה שטטשה את גבולות ההגיון והאמונה, נמנעו מגנן את המוסיקה שלו בארצות בנות-הברית, אולם מידי לאתר השלום, הותרה לשטראוס עשרתו הישנה : הסימפוניות שלו, האופירות, ומנוגנות בעולם כולו וזכות בכל מקום להערכה שהן ראיות לה. מבחינה אישית גם כן שב חינו : בית-דין גרמני לנאציפיקציה

הדימוסיה, סקרנים והעוסקים בזמרה, אקורדים לה, קנו כרטיסים, קבלו הומנות, הלכו להופעה בלב מלא ספקות. עם הצצה בתוכניה, נלחנה תכנית שעריכתה הציעה על טעם וזמרימוסקלי רב, האזנה לשיירים הראשונים הפגישה מבטיחה להכות אפילו בין מריות מקומיות, מתחת לגבות מורמות והצרכה.

על הבמה עמדה הזמרת הכושית עלאלב הפיקה מגרונה צלילים מקסימים, מותאמים לאופי השירים אותם היא שרה, הוסיפה לאופי הכושי המובהק של חודש שחור מאד (צבעו, אך בהיר מאד באיכות) בחיי המוסיקה הישראליים.

העובדה שעלאבל דייוויס עסקה בצעירותה בתפירת-שמלות לנשי החברה הגבוהה בניו-יורק, עזרה לגלות את קולה המוחנן של הנערה הכושית, שהפכה לזמרת מעולה העוֹקת בשירה על כל צורותיה: הקלאסית,

* מיסד המקלה בקש לה שט, התחבט
מן רב, עד אשר, בלילה אחד, נעור משנתו,
מצא את התנ"כ פתוח במקום בו מדובר על
שנת היובל.

31) חוסר
 32) מחלות
 33) עוצר מפליבשר
 34) לעת התבשל
 35) הגפן
 36) ליד הקנה
 37) בגרון
 38) דרישת-שלוש
 39) עתיק
 40) גוש-אדמה
 41) בבגד
 42) בו תולים
 43) בשולי המעיל
 44) עלוב

פתרון תשבץ 145

מ א ו ז (1: עובר, 4) פשתן, (8) מדים, (10) ערשה, (12) דר, (13) השקעה, (16) כר, (17) חיק, (19) תלם, (20) שחר, (21) יש, (23) נע, (24) משפט הראוה, (26) ון, (27) הר, (29) לבן, (31) שדה, (33) דלך, (35) בו, (36) מדינה, (38) בב, (39) רקיע, (41) ורנר, (43) רענן, (44) רננה.

מ א ו נ ך : (1) עד כ"י, (2) י"י, (3) במה.
 (5) שעה, (6) ת"ד, (7) נשכח, (8) מרחק, (9) מקלט
 הרדיו, (11) הררי, (14) שת, (15) עם, (18) קישון.
 (20) שפורה, (22) שפני, (23) נאה, (25) מלבר, (28)
 עברה, (30) בורק, (31) שר, (32) הן, (34) לבנה.
 (36) מען, (37) הוץ, (40) יע, (42) רץ:

פרסי ספרים לפותרי תשבץ 145
אבנר יאיר, רח' הרצל 66, תל-אביב.
אביבה בן-יהודה, רח' שמעון התרסי 3, ת"א.
מתנן גולדפרב, רח' ארלוזורוב 174, תל-אביב.

תשובות לחידון השמות

(ראה עמוד 16)

(1) גבעת השלושה. (2) יסוד המעלה. (3) גוה
אילן. (4) יד המעביר. (5) משמר השבעה. (6) בית
אורן. (7) ימין משה. (8) סעסע.

	7	6	5		4	3	2	1	
11		10		9			8		
	17		16		15		14		12
		21			20		19		18
			25		24		23		22
				28		27	26		
31				30				29	
	36		35		34		33		32
		41		40		39		38	37
	45		44			43			42
		48		47			46		
				50				49	

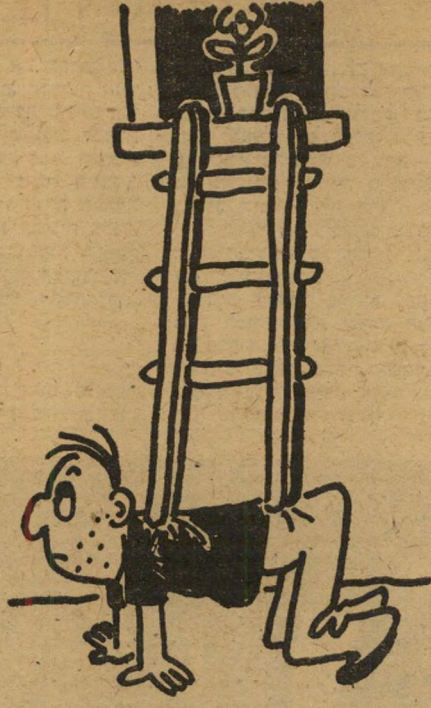
תשבע 147

מ א ו ז ך 1) אגף בארץ, לעניני חינוך
 ומצ, 9) קללה 8) באוירון מרת. 10) בין דוד
 לגוריון. 12) כתובה, שמונה כלה. 14) לאונר
 האור, סגן. 15) חמש-עשרה. 18) ארבה, בגיל
 גולו. 19) משם ירר, חותן משה. 21) מרמג;
 בכזה תוקל נפש 22) האמפריה הרומית. 24)
 שם נפל יאשיהו במלחמתו עם פרעה נכה. 26)
 רואה במדיון. 27) ידועה לנח התנכ"י. 29) אליו;
 נכבטשו. 30) עברו. חורן. 33) לויצמן, ירוש.
 35) כלא (עם הא הדיעה). 37) כתלים וגג. 39) אין
 דבר העומד בפניו. 41) לרוב, אב. 42) אשת
 אשורשו, תצויה. 43) לחות. 45) לאט (דברך).
 46) כמוהו שותקם, כמוהו אילמים. 47) לחי,
 עצמות. 49) מצב נשבר, לטוב או לרע. 50) לרוב,
 אצל הנשים, לאן פתוח — בין הגבוהים

מ. א ו נ ך : (1) רב חובל. או לא? (2) מרחם;
נע. (3) עממית, למאריסטתיונג. שמו ראשון
של סאמאנין (גורקי). אבא דיפלומטי. (4) סופ
של ישראלי הכלוא בפראג. (5) חלק הגרעין.
(6) מנהיג. (7) סודו. (8) בצי ישראל, אחת הר"ר
שונות. (9) צוקר. (10) אגלי בוקר. (11) ישראל
ומשה בילו... שנים ב... (שתי מלים). (12) "פרסונה
גון גראטש" ישראלי לגבי צ'כוסלובקיה. (13)
המצבא יוצא, לארכיאולוגיה, חזור. (14) התסר
אותה — בחלי רגלי. (15) קומפוזיטור, מחבר

2

3

4

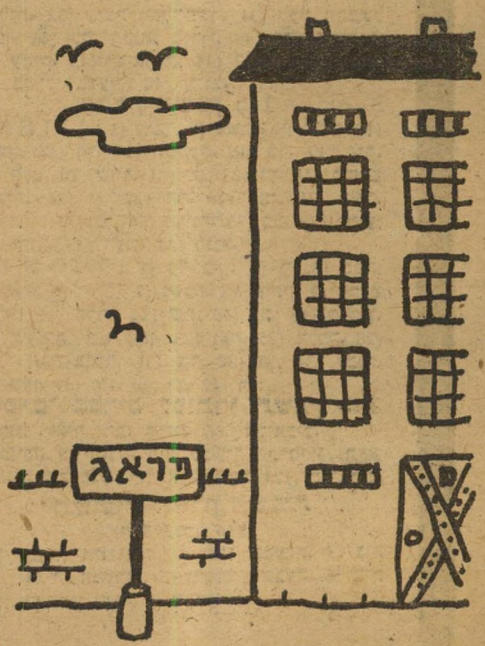
חידון שמות

שמעת שם מקום, עיר, מושבה או קבוץ –
נוצרת בדמיונך בדרך כלל תמונה חזותית של
שם המקום. דוש אף הוא כך, ובחידון שלפניכם
שמונה מקומות-ישוב ותמונות כפי שנצטיירו
בדמיוננו. ניתנת אף לך ההזדמנות לבדוק את
מהדך דמיונך ולזהות את התמונה.

את התשובות תוכל למצוא בעמוד 15.

5

6

(55)

7

8